

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठः (वाक्य सहित)

द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in

---

Version Notes:

This is now the current Version 0.3 dated October 31, 2022.

1. This replaces the earlier version 0.2 dated Aug 31, 2020.
2. This version has been updated with the errors found and reported till Oct 31, 2022.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. In this Compilation the Samita Vaakyams have been suitably aligned, synchronised and refurbished in line with “Pada Paatam”.

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 30th June 2019
2nd	Version Number	0.1 dated 31st May 2020
3rd	Version Number	0.2 dated 31st Aug 2020

Contents

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे द्वितीयं
काण्डं.....4

2.6 द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – अवशिष्टकर्माभिधानं.....4

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठे द्वितीयं काण्डं

2.6 द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः – अवशिष्टकर्माभिधानं

TS 2.6.1.1

स॒मि॒धो॑ य॒जति॑ व॒स॒न्तमे॒वर्तू॑नाम॒व रु॒न्धे॒ तनू॑नपा॒तं यँ॑जति॒ ग्री॒ष्ममे॒वाव॑
रु॒न्ध इ॒डो॑ य॒जति॑ व॒र्षा॑ ए॒वाव॑ रु॒न्धे॒ ब॒र्हि॒र्य॑जति॒ शर॑दमे॒वाव॑ रु॒न्धे॒
स्वा॒हाका॒रं यँ॑जति॒ हेम॑न्तमे॒वाव॑ रु॒न्धे॒ तस्मा॑त् स्वा॒हाकृ॑ता हेम॑न्
प॒शवो॑ ऽव॒ सी॒दन्ति॑ स॒मि॒धो॑ य॒जत्यु॑षस॒ ए॒व दे॒वता॑नाम॒व रु॒न्धे॒
तनू॑नपा॒तं यँ॑जति॒ य॒ज्ञमे॒वाव॑ रु॒न्धे॒ – [ ] 1

TS 2.6.1.1 - Padam

स॒मि॒ध इति॑ सं – इ॒धः॑ । य॒जति॑ । व॒स॒न्तम् । ए॒व । ऋ॒तूना॑म् ।
अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॒ । तनू॑नपा॒तमि॒ति॒ तनू॑ – नपा॒तम् । य॒जति॑ । ग्री॒ष्मम् ।
ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॒ । इ॒डः॑ । य॒जति॑ । व॒र्षाः॑ । ए॒व । अ॒वेति॑ ।

रुन्धे । ब॒र्हिः । य॒ज॒ति॑ । श॒र॒द॒म् । ए॒व । अ॒वे॒ति॑ ।
रुन्धे । स्वा॒हा॒का॒र॒मि॒ति॑ स्वा॒हा – का॒र॒म् । य॒ज॒ति॑ । हे॒म॒न्त॒म् । ए॒व ।
अ॒वे॒ति॑ । रुन्धे । तस्मा॑त् । स्वा॒हा॒कृ॒ता इति॑ स्वा॒हा॒कृ॒ताः । हे॒म॒न् ।
प॒श॒वः । अ॒वे॒ति॑ । सी॒द॒न्ति॑ । स॒मि॒ध इति॑ सं – इ॒धः । य॒ज॒ति॑ ।
उ॒ष॒सः । ए॒व । दे॒व॒ता॒ना॒म् । अ॒वे॒ति॑ । रुन्धे । त॒नू॒न॒पा॒त॒मि॒ति॑
त॒नू – न॒पा॒त॒म् । य॒ज॒ति॑ । य॒ज्ञ॒म् । ए॒व । अ॒वे॒ति॑ । रुन्धे । 1 (50)

TS 2.6.1.2

इ॒डो य॒ज॒ति॑ प॒शू॒ने॒वा॒व रुन्धे॑ ब॒र्हि॒र्य॒ज॒ति॑ प्र॒जा॒मे॒वा॒व रुन्धे॑ स॒मा॒न॒य॒त
उ॒प॒भृ॒त॒स्ते॒जो वा आ॒ज्यं॑ प्र॒जा ब॒र्हिः प्र॒जा॒स्वे॒व ते॒जो द॒धा॒ति
स्वा॒हा॒का॒रं य॒ज॒ति॑ वा॒च॒मे॒वा॒व रुन्धे॑ द॒श सं प॒द्य॒न्ते द॒शाक्ष॑रा
वि॒रा॒ड॒न्नं वि॒रा॒ड् वि॒रा॒जै॒वा॒न्ना॒द्य॒म॒व रुन्धे॑ स॒मि॒धो य॒ज॒त्य॒स्मि॒न्ने॒व
लो॒के प्र॒ति ति॒ष्ठ॒ति॑ त॒नू॒न॒पा॒तं य॒ज॒ति॑ – [ ] 2

TS 2.6.1.2 - Padam

इ॒डः । य॒ज॒ति॑ । प॒शू॒न् । ए॒व । अ॒वे॒ति॑ । रुन्धे॑ । ब॒र्हिः । य॒ज॒ति॑ ।
प्र॒जा॒मि॒ति॑ प्र – जा॒म् । ए॒व । अ॒वे॒ति॑ । रुन्धे॑ । स॒मा॒न॒य॒त इति॑
सं – आ॒न॒य॒ते । उ॒प॒भृ॒त इत्यु॑प – भृ॒तः । ते॒जः । वै । आ॒ज्य॑म् ।

प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । ब॒र्हिः । प्र॒जास्वि॑ति प्र – जा॒सु । ए॒व ।
 तेजः॑ । द॒धा॒ति । स्वा॒हाका॒रमि॑ति स्वाहा-का॒रम् । य॒ज॒ति । वाच॑म् ।
 ए॒व । अ॒वे॒ति । रु॒न्धे । द॒श । स॒मि॒ति । प॒द्य॒न्ते । द॒शाक्ष॑रेति
 द॒श – अ॒क्षरा॑ । वि॒राडि॑ति वि – राट् । अ॒न्नम् । वि॒राडि॑ति
 वि – राट् । वि॒राजे॑ति वि – राजा॑ । ए॒व । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न – अ॒द्यम् ।
 अ॒वे॒ति । रु॒न्धे । स॒मि॒ध इति॑ सं – इ॒धः । य॒ज॒ति । अ॒स्मिन् । ए॒व ।
 लो॒के । प्र॒ती॒ति । ति॒ष्ठ॒ति । त॒नून॑पा॒तमि॑ति त॒नू – न॑पा॒तम् ।

य॒ज॒ति । 2 (50)

TS 2.6.1.3

य॒ज्ञ ए॒वान्तरि॑क्षे॒ प्रति॑ ति॒ष्ठती॒डो य॑जति प॒शुष्वे॒व प्रति॑ तिष्ठति
 ब॒र्हि॒र्य॑जति य ए॒व दे॒वया॑नाः प॒न्था॑न॒स्तेष्वे॒व प्रति॑ तिष्ठति स्वाहाका॒रं
 य॑जति सु॒वर्ग॑ ए॒व लो॒के प्रति॑ तिष्ठत्ये॒ताव॑न्तो॒ वै दे॒वलो॒कास्तेष्वे॒व
 य॑थापूर्वं॑ प्रति॑ तिष्ठति दे॒वासुरा॑ ए॒षु लो॒केष्व॑स्प॒र्द्धन्त॑ ते दे॒वाः
 प्र॒या॒जै-रे॒भ्यो लो॒केभ्यो॑ ऽसुरा॑न् प्राणु॑दन्त॒ तत् प्र॒या॒जानां॑ – [ ] 3

TS 2.6.1.3 - Padam

य॒ज्ञे । ए॒व । अ॒न्तरि॑क्षे । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । इ॒डः । य॒जति॑ । प॒शुषु॑ ।
ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । ब॒र्हिः । य॒जति॑ । ये । ए॒व । दे॒व॒या॒ना इति॑
दे॒व – या॒नाः । प॒न्था॒नः । तेषु॑ । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ ।
स्वा॒हा॒का॒रमि॑ति स्वा॒हा – का॒रम् । य॒जति॑ । सु॒वर्ग॑ इति॑ सु॒वः – गे ।
ए॒व । लो॒के । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । ए॒ता॒व॒न्तः । वै । दे॒व॒लो॒का इति॑
दे॒व – लो॒काः । तेषु॑ । ए॒व । य॒था॒पूर्व॑मि॒ति यथा॑ – पूर्॒वम् । प्र॒तीति॑ ।
ति॒ष्ठति॑ । दे॒वा॒सु॒रा इति॑ दे॒व-अ॒सु॒राः । ए॒षु । लो॒केषु॑ । अ॒स्प॒र्द्ध॒न्त ।
ते । दे॒वाः । प्र॒या॒जैरि॑ति प्र-या॒जैः । ए॒भ्यः । लो॒केभ्यः॑ । अ॒सु॒रान् ।
प्रेति॑ । अ॒नु॒द॒न्त । तत् । प्र॒या॒जा॒नामि॑ति प्र – या॒जा॒नाम् । 3 (50)

TS 2.6.1.4

प्र॒या॒ज॒त्वं य॑स्यै॒वं वि॒दुषः॑ प्र॒या॒जा इ॒ज्यन्ते॑ प्रै॒भ्यो लो॒केभ्यो॑
भ्रा॒तृ॒व्या॒न्नु॒द॒ते ऽभि॒क्रामं॑ जु॒होत्य॑भि॒जित्यै॑ यो वै प्र॒या॒जा॒नां मि॒थुनं॑
वै॒द प्र॑ प्र॒जया॑ प॒शुभि॑ मि॒थुनै॑ जा॒यते॑ स॒मिधो॑ ब॒ह्वी॒रिव॑ य॒जति॑
त॒नू॒नपा॑त॒मेक॑मि॒व मि॒थुनं॑ तदि॒डो ब॒ह्वी॒रिव॑ य॒जति॑ ब॒र्हि-रे॑कमि॒व
मि॒थुनं॑ तदे॒तद्-वै प्र॒या॒जा॒नां मि॒थुनं॑ य॒ एवं॑ वै॒द प्र – [ ] 4

TS 2.6.1.4 - Padam

प्र॒याज॑त्वमि॒ति प्र॒याज॑ – त्वम् । यस्य॑ । ए॒वम् । वि॒दुषः॑ । प्र॒याजा॑
इति॑ प्र-या॒जाः । इ॒ज्यन्ते॑ । प्रेति॑ । ए॒भ्यः । लो॒केभ्यः॑ । भ्रातृ॑व्यान् ।
नु॒दते॑ । अ॒भिक्राम॑मित्य॒भि – क्राम॑म् । जु॒होति॑ । अ॒भिजि॑त्या
इत्य॒भि – जि॒त्यै । यः । वै । प्र॒याजा॑नामि॒ति प्र – या॒जाना॑म् ।
मि॒थुन॑म् । वेद॑ । प्रेति॑ । प्र॒जयेति॑ प्र – जया॑ । प॒शुभि॑रिति॑
प॒शु – भिः । मि॒थुनैः । जा॒यते॑ । स॒मिध॑ इति॑ सं – इ॒धः । ब॒ह्वीः ।
इ॒व । य॒जति॑ । त॒नून॑पा॒तमि॒ति त॒नू – न॑पा॒तम् । ए॒कम् । इ॒व ।
मि॒थुन॑म् । तत् । इ॒डः । ब॒ह्वीः । इ॒व । य॒जति॑ । ब॒र्हिः । ए॒कम् ।
इ॒व । मि॒थुन॑म् । तत् । ए॒तत् । वै । प्र॒याजा॑नामि॒ति प्र – या॒जाना॑म् ।
मि॒थुन॑म् । यः । ए॒वम् । वेद॑ । प्रेति॑ । 4 (50)

TS 2.6.1.5

प्र॒जया॑ प॒शुभि॑ मि॒थुनै॑ र्जा॒यते॑ दे॒वानां॑ वा॒ अनि॑ष्टा दे॒वता॑
आ॒सन्न॑था॒सुरा॑ य॒ज्ञ-म॑जि॒घाँस॑न् ते दे॒वा गा॑य॒त्रीं व्यौ॑हन्
पञ्चा॑क्ष॒राणि॑ प्रा॒चीना॑नि॒ त्रीणि॑ प्र॒तीची॑नानि॒ ततो॑ वर्म॑ य॒ज्ञाया॑भव॒द्वर्म॑

यज॑मानाय॒ यत् प्र॑याजानूयाजा॒ इज्य॑न्ते॒ वर्मे॑व तद्य॒ज्ञाय॑ क्रियते॒
वर्म॑ यज॑मानाय॒ भ्रातृ॑व्याभिभूत्यै॒ तस्मा॑द्-वरू॒थं पु॒रस्ता॑द्-वर्षी॑यः
पश्चा॑द्द॒हसी॑यो दे॒वा वै पु॒रा रक्षो॑भ्य॒ – [ ] 5

TS 2.6.1.5 - Padam

प्रज॑येति॒ प्र – जया॑ । प॒शुभि॑रिति॒ प॒शु – भिः॑ । मि॒थुनैः॑ । जा॒यते॑ ।
दे॒वाना॑म् । वै । अ॒निष्टाः॑ । दे॒वताः॑ । आ॒सन् । अथ॑ । अ॒सुराः॑ ।
य॒ज्ञम् । अ॒जिघा॑ञ्च॒सन् । ते । दे॒वाः । गा॒यत्री॑म् । वी॒ति । औ॒हन् ।
पञ्च॑ । अ॒क्षरा॑णि । प्रा॒चीना॑नि । त्री॑णि । प्र॒तीची॑नानि । ततः॑ ।
वर्म॑ । य॒ज्ञाय॑ । अ॒भवत् । वर्म॑ । यज॑मानाय । यत् ।
प्र॒याजा॑नूयाजा॒ इति॑ प्रयाज – अ॒नूया॑जाः । इज्य॑न्ते॒ । वर्म॑ । ए॒व ।
तत् । य॒ज्ञाय॑ । क्रि॒यते॑ । वर्म॑ । यज॑मानाय । भ्रातृ॑व्याभिभूत्या॒ इति॑
भ्रातृ॑व्य – अ॒भिभू॑त्यै । तस्मा॑त् । वरू॒थम् । पु॒रस्ता॑त् । वर्षी॑यः ।
पश्चा॑त् । ह॒सीयः॑ । दे॒वाः । वै । पु॒रा ।
रक्षो॑भ्य॒ इति॑ रक्षः-भ्यः॒ । 5 (50)

TS 2.6.1.6

इति॑ स्वा॒हाका॒रेण॑ प्र॒याजे॑षु य॒ज्ञं स॒ंस्था॒प्यम॑पश्यन् तञ्
स्वा॒हाका॒रेण॑ प्र॒याजे॑षु स॒मस्था॑पयन् वि वा ए॒तद्-य॒ज्ञं छि॑न्दन्ति यत्
स्वा॒हाका॒रेण॑ प्र॒याजे॑षु स॒ंस्था॒पयन्ति॑ प्र॒याजा॑निष्ट्वा ह॒वींष्य॑भि
घा॒रय॑ति य॒ज्ञस्य॑ स॒न्तत्या॑ अथो॑ ह॒विरे॒वाक॑रथो॑ यथा॒पूर्वमु॑पैति पि॒ता
वै प्र॒याजाः प्र॒जा ऽनू॒याजा॑ यत् प्र॒याजा॑निष्ट्वा ह॒वींष्य॑भिघा॒रय॑ति
पि॒तैव॑ तत् पु॒त्रेण॑ सा॒धारणं॑ – [ ] 6

TS 2.6.1.6 - Padam

इति॑ । स्वा॒हाका॒रेणेति॑ स्वाहा – का॒रेण॑ । प्र॒याजे॑ष्विति॑ प्र – या॒जेषु॑ ।
य॒ज्ञम् । स॒ंस्था॒प्यमिति॑ सं – स्था॒प्यम् । अ॒पश्य॑न् ।
तम् । स्वा॒हाका॒रेणेति॑ स्वाहा – का॒रेण॑ । प्र॒याजे॑ष्विति॑ प्र – या॒जेषु॑ ।
स॒मिति॑ । अ॒स्था॒पय॑न् । वी॒ति । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञम् । छि॑न्दन्ति ।
यत् । स्वा॒हाका॒रेणेति॑ स्वाहा – का॒रेण॑ । प्र॒याजे॑ष्विति॑ प्र – या॒जेषु॑ ।
स॒ंस्था॒पय॑न्तीति॑ सं – स्था॒पय॑न्ति । प्र॒याजा॑निति॑ प्र – या॒जान् ।
इ॒ष्ट्वा । ह॒वींष्य॑ । अ॒भीति॑ । घा॒रय॑ति । य॒ज्ञस्य॑ । स॒न्तत्या॑ इति॑
सं – त॒त्यै । अथो॑ इति॑ । ह॒विः । ए॒व । अ॒कः । अथो॑ इति॑ ।

य॒था॒पू॒र्वमि॑ति॒ यथा॑ – पू॒र्वम् । उ॒पेति॑ । ए॒ति । पि॒ता । वै ।

प्र॒या॒जा इति॑ प्र – या॒जाः । प्र॒जेति॑ प्र – जा ।

अ॒नू॒या॒जा इत्य॑नु – या॒जाः । यत् । प्र॒या॒जानि॑ति॒ प्र – या॒जान् ।

इ॒ष्ट्वा । ह॒वी॒षि॑ । अ॒भि॒घा॒रय॑तीत्य॒भि – घा॒रय॑ति । पि॒ता । ए॒व ।

तत् । पु॒त्रेण॑ । सा॒धा॒रणम् । 6 (50)

TS 2.6.1.7

कुरु॑ते॒ तस्मा॑दाहु॒र्यश्चै॒वं वे॒द यश्च॑ न क॒था पु॒त्रस्य॑ के॒वलं॑

क॒था सा॒धा॒रणं पि॒तुरि॑त्य॒स्कन्न॑मे॒व तद्-यत् प्र॒या॒जेष्वि॒ष्टेषु॑ स्क॒न्दति॑

गा॒य॒त्र्ये॒व तेन॑ गर्भं॑ ध॒त्ते सा॑ प्र॒जां प॒शून् यज॑मानाय॒ प्र ज॑नयति ॥ 7

TS 2.6.1.7 - Padam

कुरु॑ते॒ । तस्मा॑त् । आ॒हुः । यः । च॒ । ए॒वम् । वे॒द । यः । च॒ । न ।

क॒था । पु॒त्रस्य॑ । के॒वलम् । क॒था । सा॒धा॒रणम् । पि॒तुः । इति॑ ।

अ॒स्क॒न्नम् । ए॒व । तत् । यत् । प्र॒या॒जेष्वि॑ति॒ प्र – या॒जेषु॑ । इ॒ष्टेषु॑ ।

स्क॒न्दति॑ । गा॒य॒त्री । ए॒व । तेन॑ । गर्भ॑म् । ध॒त्ते । सा॑ ।

प्र॒जामि॑ति प्र – जाम् । प॒शून् । यज॑मानाय । प्रेति॑ । ज॒नय॑ति ॥

7 (35) (यज॑ति य॒ज्ञामे॑वाव॒ रुन्धे॑ – त॒नून॑पातं॒ यँज॑ति – प्र॒याजा॑ना –
मे॒वं वै॒द प्र – रक्षो॑भ्यः – सा॒धा॒रणं॑ – पञ्च॑त्रिं॒शच्च॑) (A1)

TS 2.6.2.1

चक्षु॑षी वा ए॒ते य॒ज्ञस्य॑ यदाज्य॑भागौ यदाज्य॑भागौ यज॑ति
चक्षु॑षी ए॒व तद्-य॒ज्ञस्य॑ प्रति॑ दधाति॑ पूर्वा॒र्द्धे जु॑होति॒ तस्मात्॑
पूर्वा॒र्द्धे चक्षु॑षी प्र॒बाहु॑ग्-जुहोति॒ तस्मात्॑ प्र॒बाहु॑क् चक्षु॑षी दे॒वलो॑कं
ँवा अ॒ग्निना॑ यज॑मानो ऽनु पश्य॑ति पि॒तृलो॑कं सोमे॑नोत्तरा॒र्द्धे
ऽनये॑ जुहोति॒ दक्षि॑णा॒र्द्धे सोमा॑यै॒वमि॑व॒ हीमौ॑ लो॒काव॑नयो॑
लो॒कयो॑रनु॒ख्यात्यै॑ रा॒जानौ॑ वा ए॒तौ दे॒वता॑नां – [ ] 8

TS 2.6.2.1 - Padam

चक्षु॑षी इति॑ । वै । ए॒ते इति॑ । य॒ज्ञस्य॑ । यत् ।
आज्य॑भागा॒वित्याज्य॑ – भा॒गौ । यत् । आज्य॑भागा॒वित्याज्य॑-भा॒गौ ।
यज॑ति । चक्षु॑षी इति॑ । ए॒व । तत् । य॒ज्ञस्य॑ । प्र॒तीति॑ । द॒धाति॑ ।
पूर्वा॒र्द्ध इति॑ पूर्॒व – अ॒र्द्धे । जु॑होति॒ तस्मात्॑ । पूर्वा॒र्द्ध इति॑
पूर्॒व – अ॒र्द्धे । चक्षु॑षी इति॑ । प्र॒बाहु॑गिति॑ प्र – बा॒हुक् । जु॑होति॒ ।

तस्मात् । प्र॒बाहु॑गिति॒ प्र – बा॒हुक् । चक्षु॑षी॒ इति॑ । दे॒वलो॒कमिति॑
 दे॒व – लो॒कम् । वै । अ॒ग्निना॑ । यज॑मानः । अ॒न्विति॑ । प॒श्यति॑ ।
 पि॒तृलो॒कमिति॑ पि॒तृ-लो॒कम् । सोमे॑न । उ॒त्तरा॑र्द्ध इत्यु॒त्तर-अ॑र्द्धे ।
 अ॒ग्नये॑ । जु॒होति॑ । दक्षि॑णार्द्ध इति॑ दक्षि॒ण-अ॑र्द्धे । सोमा॑य ।
 ए॒वम् । इ॒व । हि । इ॒मौ । लो॒कौ । अ॒नयोः॑ । लो॒कयोः॑ ।
 अ॒नु॒ख्यात्या॑ इत्यनु॑ – ख्या॒त्यै । राजा॑नौ । वै । ए॒तौ ।
 दे॒वता॑नाम् । 8 (50)

TS 2.6.2.2

य॒दग्नी॑षोमावन्तरा॒ दे॒वता॑ इज्येते॒ दे॒वता॑नां वि॒धृत्यै॑ तस्मा॒द्-राजा॑
 म॒नुष्या॑ वि॒धृता॑ ब्रह्म॒वादि॑नो वदन्ति किं तद्-य॒ज्ञे यज॑मानः कुरु॒ते
 येना॒न्यतो॑दतश्च प॒शून् दा॒धारो॑भयतो॒दत-श्रे॑त्यृच-म॒नूच्याऽऽज्य॑भागस्य
 जुषा॑णेन यजति तेना॒न्यतो॑दतो दा॒धारर्च॑म॒नूच्य॑ ह॒विष
 ऋ॒चा यज॑ति तेनो॑भयतो॒दतो दा॒धार मूर्द्ध॑न्वती पु॒रोनु॑वाक्या भवति
 मूर्द्धा॑नमे॒वैनं॑ समा॒नानां॑ करोति – [ ] 9

TS 2.6.2.2 - Padam

यत् । अ॒ग्नी॒षो॒मा॒वि॒त्य॒ग्नी॒-सो॒मौ॑ । अ॒न्त॒रा । दे॒वताः॑ । इ॒ज्ये॒ते इति॑ ।
 दे॒वता॑नाम् । वि॒धृ॒त्या इति॑ वि - धृ॒त्यै॑ । तस्मा॑त् । राज्ञा॑ । म॒नु॒ष्याः॑ ।
 वि॒धृ॒ता इति॑ वि - धृ॒ताः । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न इति॑ ब्र॒ह्म-वा॒दि॒नः । व॒द॒न्ति ।
 किम् । तत् । य॒ज्ञे । यज॑मानः । कु॒रु॒ते । येन॑ । अ॒न्यतो॑द॒त
 इत्य॑न्यतः - द॒तः । च । प॒शून् । दा॒धार । उ॒भयतो॑द॒त
 इत्यु॑भयतः-द॒तः । च । इति॑ । ऋ॒चम् । अ॒नू॒च्येत्यनु॑ - उ॒च्य ।
 आ॒ज्य॒भा॒ग॒स्ये॒त्या॒ज्य - भा॒ग॒स्य । जु॒षा॒णे॒न । य॒ज॒ति । तेन॑ ।
 अ॒न्यतो॑द॒त इत्य॑न्यतः - द॒तः । दा॒धार । ऋ॒चम् ।
 अ॒नू॒च्येत्यनु॑ - उ॒च्य । ह॒वि॒षः । ऋ॒चा । य॒ज॒ति । तेन॑ । उ॒भयतो॑द॒त
 इत्यु॑भयतः - द॒तः । दा॒धार । मूर्द्ध॒न्वती॑ति मूर्द्ध॒न् - वती॑ ।
 पु॒रो॒नु॒वा॒क्ये॒ति पु॒रः-अ॒नु॒वा॒क्या॑ । भ॒व॒ति । मूर्द्धा॑नम् । ए॒व । ए॒नम् ।
 स॒मा॒ना॒नाम्॑ । क॒रो॒ति । 9 (50)

TS 2.6.2.3

नि॒यु॒त्व॒त्या य॒ज॒ति भ्रा॑तृ॒व्यस्यै॒व प॒शून् नि यु॑वते के॒शिन॑ꣳह
 दा॒र्भ्यं के॒शी सा॑त्य॒कामि॑रुवाच स॒प्तप॑दां ते श॒क्वरी॑ꣳ श्वो य॒ज्ञे

प्र॒यो॒क्ता॒से॒ यस्यै॑ वी॒र्ये॑ण॒ प्र जा॒तान्॑ भ्रातृ॒व्यान्नु॒दते॑ प्र॒ति ज॒नि॒ष्यमा॒णान्॑ ।
यस्यै॑ वी॒र्ये॑णो॒भयो॑ लो॒कयो॑ ज्योति॑ ध॒त्ते यस्यै॑ वी॒र्ये॑ण॒
पूर्वा॑र्द्धेना॒नङ्वा॒न् भु॒नक्ति॑ जघ॒नार्द्धे॑न धे॒नुरि॑ति पु॒रस्ता॑ल्लक्ष्मा
पु॒रोनु॒वाक्या॑ भवति जा॒ताने॒व भ्रातृ॒व्यान् प्र णु॑दत
उ॒परि॑ष्टाल्लक्ष्मा – [ ] 10

TS 2.6.2.3 - Padam

नि॒यु॒त्वत्ये॑ति नि – यु॒त्वत्या॑ । य॒जति॑ । भ्रातृ॒व्यस्य॑ । ए॒व । प॒शून् ।
नी॒ति । यु॒वते॑ । के॒शिन॑म् । ह॒ । दा॒र्भ्यम् । के॒शी ।
सा॒त्य॒का॒मि॒रिति॑ सा॒त्य – का॒मिः॑ । उ॒वाच॑ । स॒प्तप॑दा॒मिति॑
स॒प्त – प॒दाम् । ते॒ । श॒क्वरी॑म् । श्वः॑ । य॒ज्ञे । प्र॒यो॒क्ता॒स इति॑
प्र॒-यो॒क्ता॒से॒ । यस्यै॑ । वी॒र्ये॑ण॒ । प्रेति॑ । जा॒तान् । भ्रातृ॒व्यान् । नु॒दते॑ ।
प्र॒तीति॑ । ज॒नि॒ष्यमा॒णान् । यस्यै॑ । वी॒र्ये॑ण॒ । उ॒भयोः॑ । लो॒कयोः॑ ।
ज्योतिः॑ । ध॒त्ते । यस्यै॑ । वी॒र्ये॑ण॒ । पूर्वा॑र्द्धेनेति पूर्व – अ॒र्द्धेन॑ ।
अ॒नङ्वा॒न् । भु॒नक्ति॑ । जघ॒नार्द्धे॑नेति जघन – अ॒र्द्धेन॑ । धे॒नुः ।

इति । पुरस्ताल्लक्ष्मेति पुरस्तात् – लक्ष्मा । पुरोनुवाक्येति
पुरः – अनुवाक्या । भवति । जातान् । एव । भ्रातृव्यान् । प्रेति ।
नुदते । उपरिष्ठाल्लक्ष्मेत्युपरिष्ठात् – लक्ष्मा । 10 (50)

TS 2.6.2.4

याज्या जनिष्यमाणानेव प्रति नुदते पुरस्ताल्लक्ष्मा पुरोनुवाक्या
भवत्यस्मिन्नेव लोके ज्योतिर्धत्ते उपरिष्ठाल्लक्ष्मा याज्या ऽमुष्मिन्नेव
लोके ज्योतिर्धत्ते ज्योतिष्मन्तावस्मा इमौ लोकौ भवतो य एवं वेद
पुरस्ताल्लक्ष्मा पुरोनुवाक्या भवति तस्मात् पूर्वार्द्धेनान्द्वान्
भुनक्त्युपरिष्ठाल्लक्ष्मा याज्या तस्माज्जघनार्द्धेन धेनुर्य एवं वेद भुङ्क्ते
एनमेतौ वज्र आज्यं वज्र आज्यभागौ – [ ] 11

TS 2.6.2.4 - Padam

याज्या । जनिष्यमाणान् । एव । प्रतीति । नुदते । पुरस्ताल्लक्ष्मेति
पुरस्तात् – लक्ष्मा । पुरोनुवाक्येति पुरः – अनुवाक्या । भवति ।
अस्मिन् । एव । लोके । ज्योतिः । धत्ते ।
उपरिष्ठाल्लक्ष्मेत्युपरिष्ठात् – लक्ष्मा । याज्या । अमुष्मिन् । एव ।
लोके । ज्योतिः । धत्ते । ज्योतिष्मन्तौ । अस्मै । इमौ । लोकौ ।

भवतः । यः । ए॒वम् । वे॒द । पु॒रस्ता॑ल्लक्ष्मेति पु॒रस्ता॑त् – लक्ष्मा ।
 पु॒रोनु॒वाक्ये॑ति पु॒रः – अ॒नुवा॒क्या । भ॒वति॑ । तस्मा॑त् ।
 पूर्वा॑र्द्धेनेति पूर्॒व – अ॒र्द्धेन॑ । अ॒न॒ड्वान् । भु॒नक्ति॑ ।
 उ॒परि॑ष्टाल्लक्ष्मेत्यु॒परि॑ष्टात् – लक्ष्मा । या॒ज्या । तस्मा॑त् ।
 ज॒घना॑र्द्धेनेति जघन – अ॒र्द्धेन॑ । धे॒नुः । यः । ए॒वम् । वे॒द ।
 भु॒ङ्क्तेः । ए॒नम् । ए॒तौ । व॒ज्रः । आ॒ज्यम् । व॒ज्रः ।
 आ॒ज्यभा॒गावि॒त्याज्य॑ – भा॒गौ । 11 (50)

TS 2.6.2.5

व॒ज्रो व॑षट्कार-स्त्रि॒वृ॒तमे॒व व॒ज्रं स॒म्भृत्य॑ भ्रातृ॒व्याय॑ प्र
 ह॒रत्य॑छम्बट्कार-म॒प॒गूर्य॑ व॑षट् करोति स्तृ॒त्यै गा॒यत्री॑ पु॒रोनु॒वाक्या॑
 भ॒वति॑ त्रि॒ष्टुग् या॒ज्या ब्र॒ह्मन्ने॒व क्ष॒त्रम॒न्वारं॑भयति तस्मा॑द्ब्राह्म॒णो
 मु॒ख्यो मु॒ख्यो भ॒वति॑ य ए॒वं वे॒द प्रै॒वैनं॑ पु॒रोनु॒वाक्य॑या ऽऽह
 प्र ण॑यति या॒ज्यया॑ ग॒मय॑ति व॑षट्कारेणै॒वैनं॑ पु॒रोनु॒वाक्य॑या द॒त्ते
 प्र य॑च्छति या॒ज्यया॑ प्र॒ति – [ ] 12

TS 2.6.2.5 - Padam

वज्रः । वषट्कार इति वषट् – कारः । त्रिवृतमिति त्रि – वृतम् ।
एव । वज्रम् । संभृत्येति सं – भृत्य । भ्रातृव्याय । प्रेति । हरति ।
अछंबट्कारमित्यछंबट् – कारम् । अपगूर्येत्यप – गूर्य । वषट् ।
करोति । स्तृत्यै । गायत्री । पुरोनुवाक्येति पुरः – अनुवाक्या ।
भवति । त्रिष्टुक् । याज्या । ब्रह्मन् । एव । क्षत्रम् ।
अन्वारंभयतीत्यनु – आरंभयति । तस्मात् । ब्राह्मणः । मुख्यः ।
मुख्यः । भवति । यः । एवम् । वेद । प्रेति । एव । एनम् ।
पुरोनुवाक्ययेति पुरः – अनुवाक्यया । आह । प्रेति । नयति ।
याज्यया । गमयति । वषट्कारेणेति वषट् – कारेण । एति । एव ।
एनम् । पुरोनुवाक्ययेति पुरः – अनुवाक्यया । दत्ते । प्रेति । यच्छति ।
याज्यया । प्रतीति । 12 (50)

TS 2.6.2.6

वषट्कारेण स्थापयति त्रिपदा पुरोनुवाक्या भवति त्रय इमे लोका
एष्वेव लोकेषु प्रति तिष्ठति चतुष्पदा याज्या चतुष्पद एव पशूनव रुन्धे
द्व्यक्षरो वषट्कारो द्विपाद्-यजमानः पशुष्वेवोपरिष्ठात् प्रति तिष्ठति

गायत्री॑ पुरो॑नुवाक्या॑ भवति॑ त्रिष्टुग् याज्यै॑षा वै सप्त॑पदा॑ शक्वरी॑
यद्-वा॑ एतया॑ दे॒वा अशि॑क्षन् तदशक्नुवन्॑ य एवं॑ वैद
शक्नोत्ये॒व ( ) यच्छि॑क्षति ॥ 13

TS 2.6.2.6 - Padam

वषट्कारे॑णेति॑ वषट् - कारे॑ण । स्थाप॑यति । त्रिपदे॑ति त्रि - पदा॑ ।
पुरो॑नुवाक्ये॑ति पुरः - अनुवाक्या॑ । भवति॑ । त्रयः॑ । इमे॑ । लोकाः॑ ।
एषु॑ । ए॒व । लोके॑षु । प्रतीति॑ । तिष्ठति॑ । चतुष्पदे॑ति चतुः - पदा॑ ।
याज्या॑ । चतुष्पद॑ इति॑ चतुः-पदः॑ । ए॒व । पशून्॑ । अवेति॑ । रुन्धे॑ ।
द्व्यक्षर॑ इति॑ द्वि - अक्षरः॑ । वषट्कार॑ इति॑ वषट् - कारः॑ ।
द्विपादि॑ति द्वि-पात् । यज॑मानः । पशु॑षु । ए॒व । उपरि॑ष्ठात् । प्रतीति॑ ।
तिष्ठति॑ । गायत्री॑ । पुरो॑नुवाक्ये॑ति पुरः - अनुवाक्या॑ । भवति॑ ।
त्रिष्टुक्॑ । याज्या॑ । ए॒षा । वै । सप्त॑पदेति॑ सप्त - पदा॑ । शक्वरी॑ ।
यत् । वै । एतया॑ । दे॒वाः । अशि॑क्षन् । तत् । अशक्नुवन्॑ । यः ।

ए॒वम् । वे॒द । श॒क्नो॒ति । ए॒व ( ) । यत् । शि॒क्ष॒ति ॥ 13 (52)

(दे॒वता॑नां – करो॒त्यु – परि॑ष्टाल्लक्ष्मा – ऽऽज्य॑भागौ – प्रति॑ –
श॒क्रो॒त्ये॒व – द्वे च॑) (A2)

TS 2.6.3.1

प्र॒जा॒प॒ति॒र्दे॒वेभ्यो॑ य॒ज्ञान् व्यादि॑शत् स आ॒त्मन्नाज्य॑मधत्त तं दे॒वा
अ॒ब्रुव॑न्नेष वाव य॒ज्ञो यदा॑ज्यमप्येव नो ऽत्रा॒स्त्विति॑ सो ऽब्र॑वीद्-य॒जान् ।
व आ॒ज्यभा॒गावुप॑ स्तृ॒णान॒भि घा॑रयानिति तस्माद्-यज॒न्त्याज्य॑भा॒गावुप॑
स्तृ॒णन्त्य॒भि घा॑रयन्ति ब्र॒ह्मवा॒दिनो॑ वदन्ति कस्मा॒त् स॒त्याद्-
या॒तया॑मा॒न्यन्या॑नि ह॒वीऽष्य॑या॒तयाम॑-माज्यमिति प्राजाप॒त्य - [ ] 14

TS 2.6.3.1 - Padam

प्र॒जा॒प॒ति॒रिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । दे॒वेभ्यः॑ । य॒ज्ञान् । व्यादि॑श॒दिति॑
वि – आदि॑शत् । सः । आ॒त्मन् । आ॒ज्यम् । अ॒धत्त॑ । तम् । दे॒वाः ।
अ॒ब्रुव॑न् । ए॒षः । वाव॑ । य॒ज्ञः । यत् । आ॒ज्यम् । अपी॑ति । ए॒व ।
नः । अ॒त्र । अ॒स्तु । इति॑ । सः । अ॒ब्रवी॑त् । य॒जान् । वः ।
आ॒ज्यभा॒गावि॒त्याज्य॑ – भा॒गौ । उपे॑ति । स्तृ॒णान् । अ॒भीति॑ ।
घा॒रया॑न् । इति॑ । तस्मा॒त् । यज॑न्ति । आ॒ज्यभा॒गावि॒त्याज्य॑ – भा॒गौ ।

उ॒पेति॑ । स्तृ॒णन्ति॑ । अ॒भीति॑ । घा॒रय॑न्ति । ब्र॒ह्म॒वादि॑न इति॑
 ब्र॒ह्म – वा॒दिनः॑ । व॒दन्ति॑ । कस्मा॑त् । स॒त्यात् । या॒तया॑मा॒नीति॑
 या॒त – या॒मा॒नि । अ॒न्यानि॑ । ह॒वी॒षि । अ॒या॒तया॑म॒मित्य॑या॒त – या॒मम् ।
 आ॒ज्यम् । इति॑ । प्रा॒जाप॑त्यमिति॑ प्रा॒जा – प॒त्यम् । 14 (50)

TS 2.6.3.2

–मिति॑ ब्रू॒याद॑या॒तया॑मा हि दे॒वानां॑ प्र॒जाप॑तिरिति॑ छन्दा॑सि
 दे॒वेभ्यो॑ ऽपा॒क्राम॑न् न वो ऽभा॒गानि॑ ह॒व्यं व॑क्ष्याम इति॑ तेभ्य॑
 ए॒त–च॑तुरव॒त्त–म॑धा॒रय॑न् पु॒रोनु॑वा॒क्यायै॑ या॒ज्यायै॑ दे॒वता॑यै
 व॒षट्का॑राय॒ यच्च॑तुरव॒त्तं जु॒होति॑ छन्दा॑स्ये॒व तत् प्री॑णाति॒ तान्य॑स्य
 प्री॒तानि॑ दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यं व॑ह॒न्त्यङ्गि॑र॒सो वा इ॒त उत्त॑माः सु॒वर्गं
 लो॒कमा॑यन् तदृ॒षयो॑ य॒ज्ञवा॑स्त्व॒भ्यवा॑यन् ते – [ ] 15

TS 2.6.3.2 - Padam

इति॑ । ब्रू॒यात् । अ॒या॒तया॑मे॒त्यया॑त – या॒मा । हि । दे॒वाना॑म् ।
 प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । इति॑ । छन्दा॑सि । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒पेति॑ ।
 अ॒क्राम॑न् । न । वः । अ॒भा॒गानि॑ । ह॒व्यम् । व॒क्ष्यामः॑ । इति॑ ।
 तेभ्यः॑ । ए॒तत् । च॒तुर॒वत्त॑मिति॑ चतुः – अ॒वत्त॑म् । अ॒धा॒रय॑न् ।

पुरो॑नु॒वाक्या॑या इति॑ पुरः – अनु॒वाक्या॑यै । या॒ज्या॑यै । दे॒वता॑यै ।
व॒षट्का॑रायेति॑ वषट् – का॒राय॑ । यत् ।
चतु॑रव॒त्तमि॑ति चतुः – अ॒वत्त॑म् । जु॒होति॑ । छन्दा॑ँसि । ए॒व । तत् ।
प्री॒णाति॑ । तानि॑ । अ॒स्य । प्री॒तानि॑ । दे॒वेभ्यः॑ । ह॒व्यम् । व॒हन्ति॑ ।
अङ्गि॑रसः । वै । इ॒तः । उ॒त्तमा॑ इत्युत् – त॒माः । सु॒वर्गमि॑ति
सुवः – गम् । लो॒कम् । आ॒यन् । तत् । ऋष॑यः । य॒ज्ञवा॑स्त्विति॑
य॒ज्ञ – वा॒स्तु । अ॒भ्यवा॑यन्नित्यभि – अ॒वायन् । ते । 15 (50)

TS 2.6.3.3

ऽप॑श्यन् पुरो॒डाशं॑ कूर्मं॑ भू॒तँ सर्प॑न्तं तम॑ब्रुवन्निन्द्रा॑य ध्रिय॑स्व
बृ॒हस्प॑तये ध्रिय॑स्व वि॒श्वेभ्यो॑ दे॒वेभ्यो॑ ध्रिय॑स्वेति स नादि॑ध्रय॒त
तम॑ब्रुवन्न॒ग्नये॑ ध्रिय॑स्वेति सौ॑ ऽग्नये॑ ऽदि॑ध्रय॒त यदा॑ग्नेयो –
ऽष्टा॑कपालो ऽमा॒वास्या॑यां च पौ॒र्णमा॒स्यां चा॑च्युतो भवति
सु॒वर्गस्य॑ लो॒कस्या॑भिजित्यै॑ तम॑ब्रुवन् क॒था ऽहा॑स्था इत्यनु॑पाक्तो
ऽभू॑वमित्यब्र॒वीद्-यथा॑ ऽक्षो॑ ऽनु॑पाक्तो – [ ] 16

TS 2.6.3.3 - Padam

अ॒प॒श्य॒न् । पु॒रो॒डा॒शम् । कूर्म॑म् । भू॒तम् । सर्प॑न्तम् । तम् ।
अ॒ब्रु॒वन् । इन्द्रा॑य । ध्रि॒यस्व॑ । बृ॒हस्प॑तये । ध्रि॒यस्व॑ । वि॒श्वेभ्यः॑ ।
दे॒वेभ्यः॑ । ध्रि॒यस्व॑ । इति॑ । सः । न । अ॒दि॒ध्रय॑त । तम् । अ॒ब्रु॒वन् ।
अ॒ग्नये॑ । ध्रि॒यस्व॑ । इति॑ । सः । अ॒ग्नये॑ । अ॒दि॒ध्रय॑त । यत् ।
आ॒ग्नेयः॑ । अ॒ष्टाक॑पाल इत्य॒ष्टा – क॒पालः॑ ।
अ॒मावा॑स्याया॒मित्य॑मा – वा॒स्यायाम् । च । पौ॒र्णमा॑स्यामिति॑
पौ॒र्ण – मा॒स्याम् । च । अ॒च्यु॒तः । भव॑ति । सु॒वर्ग॑स्येति॑
सुवः॑ – ग॒स्य । लो॒कस्य॑ । अ॒भिजि॑त्या इत्य॒भि – जि॒त्यै । तम् ।
अ॒ब्रु॒वन् । क॒था । अ॒हास्थाः॑ । इति॑ । अनु॑पा॒क्त इत्य॑नुप – अ॒क्तः ।
अ॒भूव॑म् । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । यथा॑ । अक्षः॑ ।
अनु॑पा॒क्त इत्य॑नुप – अ॒क्तः । 16 (50)

TS 2.6.3.4

ऽवा॒च्छ॒त्येव॑मवा॒ऽऽर॑मित्यु॒परि॑ष्टा – द॒भ्यज्या॑धस्ता – दु॒पा॒नक्ति॑ सु॒वर्ग॑स्य
लो॒कस्य॑ सम॒ष्ट्वै सर्वा॑णि क॒पालान्य॑भि प्रथयति॑ तावतः
पु॒रो॒डा॒शान॑मु॒ष्मिन् लो॒के ऽभि॑ जयति॑ यो विदग्धः॑ स नैर्ऋ॒तो यो

ऽशृतः स रौद्रो यः शृतः स सदेवस्तस्मादविदहता शृतंकृत्यः
 सदेवत्वाय भस्मना ऽभि वासयति तस्मान्मासेनास्थि छन्नं
 वेदेनाभि वासयति तस्मात् – [ ] 17

TS 2.6.3.4 - Padam

अवाच्छतीत्यव – ऋच्छति । एवम् । अवेति । आरम् । इति ।
 उपरिष्ठात् । अभ्यज्येत्यभि – अज्य । अधस्तात् । उपेति । अनक्ति ।
 सुवर्गस्येति सुवः – गस्य । लोकस्य । समष्ट्या इति सं-अष्ट्यै ।
 सर्वाणि । कपालानि । अभीति । प्रथयति । तावतः । पुरोडाशान् ।
 अमुष्मिन् । लोके । अभीति । जयति । यः । विदग्ध इति
 वि – दग्धः । सः । नैर्ऋत इति नैः-ऋतः । यः । अशृतः । सः ।
 रौद्रः । यः । शृतः । सः । सदेव इति स – देवः । तस्मात् ।
 अविदहतेत्यवि – दहता । शृतंकृत्य इति शृतं – कृत्यः ।
 सदेवत्वायेति सदेव – त्वाय । भस्मना । अभीति । वासयति ।
 तस्मात् । मासेन । अस्थि । छन्नम् । वेदेन । अभीति ।
 वासयति । तस्मात् । 17 (50)

TS 2.6.3.5

केशैः॑ शिरः॑ छन्नं॑ प्रच्युतं॑ वा एतद॑स्माल् लो॒काद॑गतं दे॒वलोकं॑
यच्छृ॑त् ह॒विरन॑भिघारित-म॒भिघार्यो॑द्-वा॒सय॑ति दे॒वत्रै॑वैनद्-
गम॑यति॒यद्येकं॑ क॒पालं॑ नश्ये॒देको॑ मा॒सः सँव॑त्सरस्यानवे॒तः स्या॑दथ
यज॑मानः प्र॒मीये॑त यद् द्वे नश्ये॒तां द्वौ॑ मा॒सौ सँव॑त्सरस्यानवे॒तौ
स्या॑तामथ यज॑मानः प्र॒मीये॑त स॒ङ्ख्या॑योद्-वा॒सय॑ति
यज॑मानस्य -[ ] 18

TS 2.6.3.5 - Padam

केशैः॑ । शिरः॑ । छन्नम् । प्रच्यु॑तमि॒ति प्र - च्यु॑तम् । वै । एत॑त् ।
अ॒स्मात् । लो॒कात् । अ॒गतम् । दे॒वलोक॑मि॒ति दे॒व - लो॒कम् । यत् ।
शृ॑तम् । ह॒विः । अन॑भिघारि॒तमित्य॑न॒भि - घा॒रित॑म् ।
अ॒भिघा॑र्येत्य॒भि - घा॑र्य । उ॒दि॒ति । वा॒सय॑ति । दे॒वत्रे॑ति दे॒व - त्रा ।
ए॒व । ए॒नत् । ग॒मय॑ति । य॒दि । ए॒कम् । क॒पाल॑म् । नश्ये॑त् । ए॒कः ।
मा॒सः । सँव॑त्सरस्ये॒ति सं - व॑त्सरस्य । अन॑वे॒त इत्य॑न॒व - इ॒तः ।
स्या॑त् । अथ । यज॑मानः । प्रे॒ति । मी॒ये॒त । यत् । द्वे इति॑ ।
नश्ये॑ताम् । द्वौ । मा॒सौ । सँव॑त्सरस्ये॒ति सं - व॑त्सरस्य ।

अ॒न॒वे॒ता॒वि॒त्य॒न॒व॒ – इ॒तौ॒ । स्या॒ता॒म् । अथ॑ । य॒ज॒मा॒नः॑ । प्रेति॑ ।

मी॒ये॒त॒ । सं॒ख्या॒येति॑ सं – ख्या॑य । उ॒दि॒ति॑ । वा॒स॒य॒ति॑ ।

य॒ज॒मा॒न॒स्य॑ । 18 (50)

TS 2.6.3.6

गो॒पी॒था॒य॒ यदि॑ न॒श्ये॒दा॒श्वि॒नं॑ द्वि॒क॒पा॒लं॑ निर्व॑पेद् द्या॒वा॒पृ॒थि॒व्य॑ –
मे॒क॒क॒पा॒ल॒म॒श्वि॒नौ॒ वै दे॒वा॒नां॑ भि॒ष॒जौ॒ ता॒भ्या॑मे॒वा॒स्मै॑ भे॒ष॒जं॑
क॒रो॒ति॑ द्या॒वा॒पृ॒थि॒व्य॑ ए॒क॒क॒पा॒लो॑ भ॒व॒त्य॒न॒यो॒र्वा ए॒त॒न्न॑श्यति॒ य॒न्न॑श्य –
त्य॒न॒यो॒रे॒वैन॑द् – वि॒न्द॒ति॑ प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै॑ ॥ 19

TS 2.6.3.6 - Padam

गो॒पी॒था॒य॒ । यदि॑ । न॒श्ये॒त् । आ॒श्वि॒न॒म् । द्वि॒क॒पा॒ल॒मि॒ति॑
द्वि – क॒पा॒ल॒म् । नि॒रि॒ति॑ । व॒पे॒त् । द्या॒वा॒पृ॒थि॒व्य॒मि॒ति॑
द्या॒वा – पृ॒थि॒व्य॒म् । ए॒क॒क॒पा॒ल॒मि॒त्ये॒क॒ – क॒पा॒ल॒म् । अ॒श्वि॒नौ॑ । वै ।
दे॒वा॒ना॒म् । भि॒ष॒जौ॑ । ता॒भ्या॒म् । ए॒व । अ॒स्मै॑ । भे॒ष॒ज॒म् । क॒रो॒ति॑ ।
द्या॒वा॒पृ॒थि॒व्य॑ इति॑ द्या॒वा – पृ॒थि॒व्यः॑ । ए॒क॒क॒पा॒ल॒ इत्ये॒क॒ – क॒पा॒लः॑ ।
भ॒व॒ति॑ । अ॒न॒योः॑ । वै । ए॒त॒त् । न॒श्य॒ति॑ । य॒त् । न॒श्य॒ति॑ । अ॒न॒योः॑ ।

ए॒व । ए॒नत् । वि॒न्द॒ति । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति – स्थि॒त्यै ॥ 19 (32)

(प्र॒जा॒प॒त्यं – ते – ऽक्षोऽनु॑पा॒क्तो – वे॒दे॒ना॒भि वा॑स॒यति॑ तस्मा॒द् –
यज॑मा॒नस्य॑ – द्वा॒त्रिं॑श॒च्च) (A3)

TS 2.6.4.1

दे॒वस्य॑ त्वा स॒वि॒तुः प्र॒स॒व इति॑ स्फ्य॒मा द॑त्ते प्र॒सू॒त्या अ॒श्विनौ॑
बा॒हुभ्या॑मि॒त्याहा॒श्विनौ॑ हि दे॒वाना॑म॒ध्वर्यू॑ आस्तां पू॒ष्णो
हस्ता॑भ्यामि॒त्याह॒ यत्यै॑ श॒तभृ॑ष्टि॒रसि॑ वा॒नस्प॑त्यो द्वि॒षतो॑ व॒ध इत्या॑ह
वज्र॑मे॒व तथ् स॒श्रय॑ति भ्रातृ॒व्याय॑ प्र॒हरि॑ष्यन्थ् स्त॒म्बय॑जुर्.
हर॑त्ये॒ताव॑ती वै पृ॒थि॒वी या॑व॒ती वे॒दिस्त॑स्या ए॒ताव॑त ए॒व
भ्रातृ॑व्यं निर्भ॑जति – [ ] 20

TS 2.6.4.1 - Padam

दे॒वस्य॑ । त्वा । स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व इति॑ प्र – स॒वे । इति॑ । स्फ्य॒म् ।
एति॑ । द॒त्ते । प्र॒सू॒त्या इति॑ प्र – सू॒त्यै । अ॒श्विनौ॑ ।
बा॒हुभ्या॑मि॒ति बा॒हु-भ्या॑म् । इति॑ । आ॒ह । अ॒श्विनौ॑ । हि । दे॒वाना॑म् ।
अ॒ध्वर्यू॑ इति॑ । आस्ता॑म् । पू॒ष्णः । हस्ता॑भ्याम् । इति॑ । आ॒ह ।
यत्यै॑ । श॒तभृ॑ष्टि॒रिति॑ श॒त – भृ॑ष्टिः । अ॒सि । वा॒नस्प॑त्यः । द्वि॒षतः ।

व॒धः । इति॑ । आ॒ह॒ । व॒ज्रम् । ए॒व । तत् । स॒मि॒ति॑ । इ॒त्य॒ति॑ ।
 भ्रा॒तृ॒व्या॒य । प्र॒ह॒रि॒ष्य॒न्निति॑ प्र – ह॒रि॒ष्य॒न् । स्त॒ंब॒य॒जु॒रिति॑
 स्त॒ंब – य॒जुः । ह॒र॒ति॑ । ए॒ता॒व॒ती॑ । वै । पृ॒थि॒वी॑ । या॒व॒ती॑ । वे॒दिः ।
 तस्याः॑ । ए॒ता॒व॒तः॑ । ए॒व । भ्रा॒तृ॒व्य॒म् । नि॒रि॒ति॑ । भ॒ज॒ति॑ । 20 (50)

TS 2.6.4.2

तस्मा॒न्ना॒भा॒गं नि॒र्भ॒ज॒न्ति॑ त्रि॒र्ह॒र॒ति॑ त्रय॑ इ॒मे लो॒का ए॒भ्य ए॒वैनं॑
 लो॒के॒भ्यो नि॒र्भ॒ज॒ति॑ तू॒ष्णीं॑ च॒तु॒र्थं॑ ह॒र॒त्य॒परि॒मि॒तादे॒वैनं॑
 नि॒र्भ॒ज॒त्यु॒द्ध॒न्ति॑ यदे॒वास्या॑ अमे॒द्ध्यं॑ तदप॑ ह॒न्त्यु॒द्ध॒न्ति॑
 तस्मा॒दोष॑ध॒यः॒ परा॑ भव॒न्ति॒ मूलं॑ छि॒न॒ति॑ भ्रा॒तृ॒व्य॒स्यै॒व मूलं॑ छि॒न॒ति॑
 पि॒तृदे॒वत्या॑ ऽति॒खा॒ते॒यतीं॑ ख॒न॒ति॑ प्र॒जाप॑ति॒ना – [ ] 21

TS 2.6.4.2 - Padam

तस्मा॒त् । न । अ॒भा॒गम् । नि॒रि॒ति॑ । भ॒ज॒न्ति॑ । त्रिः॑ । ह॒र॒ति॑ । त्रयः॑ ।
 इ॒मे । लो॒काः । ए॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । लो॒के॒भ्यः । नि॒रि॒ति॑ ।
 भ॒ज॒ति॑ । तू॒ष्णीम् । च॒तु॒र्थम् । ह॒र॒ति॑ । अ॒परि॒मि॒तादि॒त्य॒परि॒मि॒तात् ।
 ए॒व । ए॒नम् । नि॒रि॒ति॑ । भ॒ज॒ति॑ । उ॒दि॒ति॑ । ह॒न्ति॑ । यत् । ए॒व ।
 अ॒स्याः । अ॒मे॒द्ध्यम् । तत् । अ॒पे॒ति॑ । ह॒न्ति॑ । उ॒दि॒ति॑ । ह॒न्ति॑ ।

तस्मात् । ओषधयः । परेति । भवन्ति । मूलम् । छिनत्ति ।

भ्रातृव्यस्य । एव । मूलम् । छिनत्ति । पितृदेवत्येति पितृ – देवत्या ।

अतिखातेत्यति – खाता । इयतीम् । खनति ।

प्रजापतिनेति प्रजा – पतिना । 21 (50)

TS 2.6.4.3

यज्ञमुखेन संमितामा प्रतिष्ठायै खनति यजमानमेव प्रतिष्ठां गमयति
दक्षिणतो वर्षीयसीं करोति देवयजनस्यैव रूपमकः पुरीषवतीं करोति
प्रजा वै पशवः पुरीषं प्रजयैवैनं पशुभिः पुरीषवन्तं करोत्युत्तरं परिग्राहं
परि गृह्णात्येतावती वै पृथिवी यावती वेदिस्तस्या एतावत एव भ्रातृव्यं
निर्भज्याऽऽत्मन उत्तरं परिग्राहं परि गृह्णाति क्रूरमिव वा – [ ] 22

TS 2.6.4.3 - Padam

यज्ञमुखेनेति यज्ञ – मुखेन । संमितामिति सं – मिताम् । एति ।

प्रतिष्ठाया इति प्रति – स्थायै । खनति । यजमानम् । एव ।

प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् । गमयति । दक्षिणतः । वर्षीयसीम् ।

करोति । देवयजनस्येति देव – यजनस्य । एव । रूपम् । अकः ।

पुरीषवतीमिति पुरीष – वतीम् । करोति । प्रजेति प्र – जा । वै ।

प॒शवः॑ । पु॒री॒ष॒म् । प्र॒ज॒ये॒ति॑ प्र – ज॒या॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । प॒शु॒भि॒रि॒ति॑
 प॒शु – भिः॑ । पु॒री॒ष॒व॒न्त॒मि॒ति॑ पु॒री॒ष – व॒न्त॒म् । क॒रो॒ति॑ ।
 उ॒त्तर॑मि॒त्यु॒त् – त॒र॒म् । प॒रि॒ग्रा॒ह॒मि॒ति॑ प॒रि – ग्रा॒ह॒म् । प॒री॒ति॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ ।
 ए॒ता॒व॒ती॑ । वै । पृ॒थि॒वी॑ । या॒व॒ती॑ । वे॒दिः॑ । त॒स्याः॑ । ए॒ता॒व॒तः॑ । ए॒व ।
 भ्रा॒तृ॒व्य॒म् । नि॒र्भ॒ज्ये॒ति॑ निः – भ॒ज्य॑ । आ॒त्म॒नै॑ ।
 उ॒त्तर॑मि॒त्यु॒त् – त॒र॒म् । प॒रि॒ग्रा॒ह॒मि॒ति॑ प॒रि – ग्रा॒ह॒म् । प॒री॒ति॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ ।

क्रू॒र॒म् । इ॒व । वै । 22 (50)

TS 2.6.4.4

ए॒तत् क॒रो॒ति॑ य॒द्वे॒दिं क॒रो॒ति॑ धा अ॒सि॒ स्व॒धा अ॒सी॒ति॑ यो॒यु॒प्य॒ते॒
 शा॒न्त्यै॒ प्रो॒क्ष॒णी॒रा सा॒दय॑त्यापो वै र॒क्षो॒घ्नी र॒क्ष॒साम॑प॒ह॒त्यै॒
 स्फ॒य॒स्य॒व॒र्त्म॑न्त् सा॒दय॑ति य॒ज्ञ॒स्य॒ स॒न्त॒त्यै॒यं द्वि॒ष्या॒त्
 तं ध्या॑येच्छु॒चै॒वैन॑-म॒र्प॑यति ॥ 23

TS 2.6.4.4 - Padam

ए॒तत् । क॒रो॒ति॑ । यत् । वे॒दि॒म् । क॒रो॒ति॑ । धाः । अ॒सि॒ ।
 स्व॒धे॒ति॑ स्व – धा । अ॒सि॒ । इ॒ति॑ । यो॒यु॒प्य॒ते॒ । शा॒न्त्यै॑ ।
 प्रो॒क्ष॒णी॒रि॒ति॑ प्र – उ॒क्ष॒णीः॑ । ए॒ति॑ । सा॒दय॑ति । आ॒पः॑ । वै ।

र॒क्षो॒घ्नी॒रिति॑ र॒क्षः – घ्नीः । र॒क्ष॒साम् । अ॒प॒ह॒त्या इ॒त्यप॑ – ह॒त्यै ।
स्फ॒यस्य॑ । व॒र्त्मन् । सा॒द॒य॒ति । य॒ज्ञस्य॑ । स॒न्त॒त्या इति॑ सं – त॒त्यै ।
यम् । द्वि॒ष्यात् । तम् । ध्या॒येत् । शु॒चा । ए॒व । ए॒नम् ।

अ॒र्प॒य॒ति ॥ 23 (33)

(भ॒ज॒ति – प्र॒जाप॑तिने – व॒ वै – त्रय॑स्त्रि॒ञ्श॒च्च) (A4)

TS 2.6.5.1

ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो व॑द॒न्त्य॒द्भिर्. ह॒वी॒षि॑ प्रौ॒क्षीः॑ के॒नाप॑ इति॑ ब्र॒ह्म॒णेति॑
ब्रू॒याद॒द्भिर्-ह्वै॑व ह॒वी॒षि॑ प्रो॒क्षति॑ ब्र॒ह्म॒णा ऽप॑ इ॒द्ध्मा॒बर्हिः॑ प्रो॒क्षति॑
मे॒द्ध्य॑मे॒वैन॑त् करोति॑ वेदिं॑ प्रो॒क्ष॒त्यृ॒क्षा वा॑ ए॒षा ऽलो॒मका॑ ऽमे॒द्ध्या
यद्-वे॒दिर्मे॒द्ध्या-मे॒वैनां॑ करोति॑ दि॒वे त्वा॑ ऽन्त॒रि॒क्षाय॑ त्वा पृ॒थि॒व्यै
त्वेति॑ बर्हि॒रासा॒द्य प्रो – [ ] 24

TS 2.6.5.1 - Padam

ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न इति॑ ब्र॒ह्म – वा॒दि॒नः । व॒द॒न्ति । अ॒द्भिरि॑त्यत् – भिः ।
ह॒वी॒षि॑ । प्रेति॑ । औ॒क्षीः । के॒न । अ॒पः । इति॑ । ब्र॒ह्म॒णा । इति॑ ।
ब्रू॒यात् । अ॒द्भिरि॑त्यत् – भिः । हि । ए॒व । ह॒वी॒षि॑ ।
प्रो॒क्ष॒तीति॑ प्र – उ॒क्षति॑ । ब्र॒ह्म॒णा । अ॒पः ।

इ॒ध्मा॒ब॒र्हि॒रि॒ती॒ध्मा – ब॒र्हिः॑ । प्रेति॑ । उ॒क्ष॒ति॑ । मे॒द्ध्य॑म् । ए॒व ।
 ए॒न॒त् । क॒रो॒ति॑ । वे॒दि॑म् । प्रेति॑ । उ॒क्ष॒ति॑ । ऋ॒क्षा । वै । ए॒षा ।
 अ॒लो॒म॒का॑ । अ॒मे॒द्ध्य॑ । यत् । वे॒दिः॑ । मे॒द्ध्य॑म् । ए॒व । ए॒ना॒म् ।
 क॒रो॒ति॑ । दि॒वे । त्वा । अ॒न्त॒रि॒क्षाय॑ । त्वा । पृ॒थि॒व्यै । त्वा । इति॑ ।
 ब॒र्हिः॑ । आ॒सा॒द्ये॒त्या॑ – सा॒द्य । प्रेति॑ । 24 (50)

TS 2.6.5.2

–क्ष॒त्ये॒भ्य ए॒वैन॑ल्लो॒के॒भ्यः॑ प्रो॒क्ष॒ति॑ कू॒रमि॒व वा ए॒तत् क॒रो॒ति॑ यत्
 ख॒न॒त्य॒पो नि॑ न॒य॒ति॑ शान्त्यै॑ पु॒रस्ता॑त् प्र॒स्तरं॑ गृ॒ह्णा॒ति॑ मु॒ख्यमे॒वैनं॑
 क॒रो॒ती॒यन्तं॑ गृ॒ह्णा॒ति॑ प्र॒जाप॑ति॒ना य॒ज्ञमु॒खेन॑ सं॒मितं॑ ब॒र्हिः॑ स्तृ॒णा॒ति॑
 प्र॒जा वै ब॒र्हिः॑ पृ॒थि॒वी वे॒दिः॑ प्र॒जा ए॒व पृ॒थि॒व्यां प्र॒ति॑
 ष्ठा॒प॒य॒त्यन॑तिदृ॒श्ञꣳ स्तृ॒णा॒ति॑ प्र॒जयै॒वैनं॑ प॒शुभि॑रनतिदृ॒श्ञꣳ

क॒रो – [ ] 25

TS 2.6.5.2 - Padam

उ॒क्ष॒ति॑ । ए॒भ्यः॑ । ए॒व । ए॒न॒त् । लो॒के॒भ्यः॑ । प्रेति॑ । उ॒क्ष॒ति॑ । कू॒रम् ।
 इ॒व । वै । ए॒तत् । क॒रो॒ति॑ । यत् । ख॒न॒ति॑ । अ॒पः । नी॒ति॑ । न॒य॒ति॑ ।
 शान्त्यै॑ । पु॒रस्ता॑त् । प्र॒स्तर॑मि॒ति प्र – स्त॒रम् । गृ॒ह्णा॒ति॑ । मु॒ख्यम् ।

ए॒व । ए॒न॒म् । क॒रो॒ति॒ । इ॒य॒न्त॒म् । गृ॒ह्णा॒ति॒ । प्र॒जा॒प॒ति॒ने॒ति॒
 प्र॒जा – प॒ति॒ना॒ । य॒ज्ञ॒मु॒खे॒ने॒ति॒ य॒ज्ञ – मु॒खे॒न॒ । सं॒मि॒त॒मि॒ति॒
 सं – मि॒त॒म् । ब॒र्हिः॒ । स्तृ॒णा॒ति॒ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । वै ।
 ब॒र्हिः॒ । पृ॒थि॒वी । वे॒दिः॒ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । ए॒व । पृ॒थि॒व्या॒म् ।
 प्र॒ती॒ति॒ । स्था॒प॒य॒ति॒ । अ॒न॒ति॒दृ॒श्न॒मि॒त्य॒न॒ति॒ – दृ॒श्न॒म् । स्तृ॒णा॒ति॒ ।
 प्र॒ज॒ये॒ति॒ प्र – ज॒या॒ ॥ ए॒व । ए॒न॒म् । प॒शु॒भि॒रि॒ति॒ प॒शु – भिः॒ ।
 अ॒न॒ति॒दृ॒श्न॒मि॒त्य॒न॒ति॒ – दृ॒श्न॒म् । क॒रो॒ति॒ । 25 (50)

TS 2.6.5.3

–त्यु॒त्तरं॑ ब॒र्हि॒षः॑ प्र॒स्तर॑ꣳ सा॒द॒य॒ति॒ प्र॒जा वै ब॒र्हि॒र्य॒ज॒मा॒नः॑
 प्र॒स्तर॑ो॒य॒ज॒मा॒न॒–मे॒वा॒य॒ज॒मा॒ना॒–दु॒त्तरं॑ क॒रो॒ति॒ तस्मा॑द्–
 य॒ज॒मा॒नो॑ ऽय॒ज॒मा॒ना॒दु॒त्त॒रो॑ ऽन्त॒र्द॒धा॒ति॒ व्या॒वृ॒त्त्या॑ अ॒न॒क्ति॑
 ह॒वि॒ष्कृ॒त॒मे॒वैन॑ꣳ सु॒व॒र्गं॑ लो॒कं॑ ग॒म॒य॒ति॒त्रे॒धा॑ ऽन॒क्ति॒ त्रय॑ इ॒मे लो॒का
 ए॒भ्य ए॒वैनं॑ लो॒के॒भ्यो॑ ऽन॒क्ति॒ न प्र॒ति शृ॒णा॒ति॒यत् प्र॒तिशृ॑णी॒या–
 द॒नू॒र्द्ध॒वंभा॒वुकं॑ य॒ज॒मा॒न॒स्य॑ स्यादु॒प॒री॒व प्र॑ ह॒र – [ ] 26

TS 2.6.5.3 - Padam

उत्तर॑मित्युत् – तर॑म् । ब॒र्हि॑षः । प्र॒स्तर॑मिति प्र – स्तर॑म् ।
सा॒दय॑ति । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । वै । ब॒र्हिः॑ । यज॑मानः ।
प्र॒स्तर॑ इति॑ प्र – स्तरः॑ । यज॑मानम् । ए॒व । अ॒यज॑मानात् ।
उत्तर॑मित्युत् – तर॑म् । क॒रोति॑ । तस्मा॑त् । यज॑मानः । अ॒यज॑मानात् ।
उत्तर॑ इत्युत् – तरः॑ । अ॒न्तः । द॒धाति॑ । व्यावृ॑त्या इति॑ वि-आवृ॑त्यै ।
अ॒नक्ति॑ । ह॒विष्कृ॑तमिति॑ ह॒विः – कृ॑तम् । ए॒व । ए॒नम् । सु॒वर्ग॑मिति॑
सुवः॑ – गम् । लो॒कम् । ग॒मय॑ति । त्रे॒धा । अ॒नक्ति॑ । त्रयः॑ । इ॒मे ।
लो॒काः । ए॒भ्यः । ए॒व । ए॒नम् । लो॒केभ्यः॑ । अ॒नक्ति॑ । न । प्र॒तीति॑ ।
शृ॒णाति॑ । यत् । प्र॒तिशृ॑णीयादिति॑ प्रति – शृ॒णीया॑त् ।
अ॒नूर्द्ध्वं॑ भा॒वुक॑मित्य॒नूर्द्ध्वं॑-भा॒वुक॑म् । यज॑मानस्य । स्या॒त् ।
उ॒परि॑ । इ॒व । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । 26 (50)

TS 2.6.5.4

-त्यु॒परी॑व हि सु॒वर्गो॑ लो॒को नि य॑च्छति वृ॒ष्टिमे॒वास्मै॑ नि य॑च्छति
ना॒त्यग्रं॑ प्र ह॒रेद्-य॑दत्यग्रं प्र॒हरे॑द्-त्यासा॒रिण्य॑द्ध्व॒र्यो-र्ना॑शु॒का स्या॒न्न
पु॒रस्ता॑त् प्र॒त्यस्ये॑द्-यत् पु॒रस्ता॑त् प्र॒त्यस्ये॑थ् सु॒वर्गाल्लो॒काद्-

यज॑मानं॒ प्रति॑ नुदे॒त् प्राञ्चं॑ प्र॒ हरति॑ यज॑मानमे॒व सुव॑र्गं लो॒कं
गम॑यति॒ न विष्व॑ञ्चं वि॒ युयाद्-यद्-विष्व॑ञ्चं वि॒युया॑त् - [ ] 27

TS 2.6.5.4 - Padam

उपरि॑ । इ॒व । हि । सु॒वर्ग॑ इति॑ सु॒वः - गः । लो॒कः । नीति॑ ।
यच्छ॑ति । वृष्टि॑म् । ए॒व । अ॒स्मै । नीति॑ । यच्छ॑ति । न ।
अत्य॑ग्रमि॒त्यति॑ - अ॒ग्रम् । प्रेति॑ । ह॒रेत् । यत् ।
अत्य॑ग्रमि॒त्यति॑ - अ॒ग्रम् । प्र॒हरे॑दिति॑ प्र - ह॒रेत् ।
अ॒त्या॒सा॒रिणी॑त्यति॑-आ॒सा॒रिणी॑ । अ॒ध्व॒र्योः । नाशु॑का । स्या॒त् । न ।
पु॒रस्ता॑त् । प्र॒तीति॑ । अ॒स्येत् । यत् । पु॒रस्ता॑त् । प्र॒त्यस्ये॑दिति॑
प्रति॑ - अ॒स्येत् । सु॒वर्गा॑दिति॑ सु॒वः - गा॒त् । लो॒कात् । यज॑मानम् ।
प्र॒तीति॑ । नुदे॒त् । प्राञ्च॑म् । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । यज॑मानम् । ए॒व ।
सु॒वर्ग॑मिति॑ सु॒वः - गम् । लो॒कम् । गम॑यति॒ न । विष्व॑ञ्चम् ।
वीति॑ । यु॒यात् । यत् । विष्व॑ञ्चम् । वि॒युया॑दिति॑ वि-यु॒यात् । 27 (50)

TS 2.6.5.5

स्त्र्य॑स्य जा॒येतो॒र्ध्वमु॑द्-यौ॒त्यू॒र्ध्वमि॑व हि पु॒ंसः पु॒माने॑वा॒स्य जा॒यते॑
यथ् स्फ्ये॑न वोप॒वेषे॑ण वा योयु॒प्येत॑ स्तृति॑रे॒वा॒स्य सा ह॑स्तेन योयु॒प्यते॑

यज॑मानस्य गोपी॑थाय ब्र॒ह्मवा॑दिनो वद॒न्ति किं॑ य॒ज्ञस्य॑ यज॑मान
इति॑ प्र॒स्तर॑ इति॑ तस्य॑ क्व सु॒वर्गो॑ लो॒क इत्या॑हवनीय इति॑ ब्रूयाद्-
यत् प्र॒स्तर॑माहवनीये॑ प्र॒हरति॑ यज॑मानमेव – [ ] 28

TS 2.6.5.5 - Padam

स्त्री । अस्य॑ । जा॒येत॑ । ऊ॒र्ध्वम् । उदि॑ति । यौ॒ति । ऊ॒र्ध्वम् ।
इ॒व । हि । पु॒ंसः । पु॒मान् । ए॒व । अस्य॑ । जा॒यते॑ । यत् । स्प॒येन॑ ।
वा । उ॒प॒वेषे॑णेत्युप-वेषे॑ण । वा । यो॒युप्ये॑त । स्तृ॒तिः । ए॒व । अस्य॑ ।
सा । ह॒स्तेन॑ । यो॒युप्ये॑ते । यज॑मानस्य । गोपी॑थाय । ब्र॒ह्मवा॑दिन
इति॑ ब्र॒ह्म – वा॑दिनः । वद॒न्ति । किम् । य॒ज्ञस्य॑ । यज॑मानः । इति॑ ।
प्र॒स्तर॑ इति॑ प्र-स्तरः॑ । इति॑ । तस्य॑ । क्व । सु॒वर्ग इति॑ सुवः- गः ।
लो॒कः । इति॑ । आ॒हव॑नीय इत्या॑ – ह॒वनीयः॑ । इति॑ । ब्रू॒यात् । यत् ।
प्र॒स्तर॑मिति॑ प्र – स्तरम् । आ॒हव॑नीय इत्या॑ – ह॒वनीये॑ ।
प्र॒हर॑तीति॑ प्र – हरति॑ । यज॑मानम् । ए॒व । 28 (50)

TS 2.6.5.6

सु॒वर्गं लो॒कं ग॑मयति॒ वि वा ए॒तद्-यज॑मानो लि॒शते॑ यत् प्र॒स्तरं॑
यो॒युप्यन्ते॑ ब॒र्हि॒रनु॑ प्र॒ हरति॑ शान्त्या॑ अ॒नार॑म्भण इ॒व वा ए॒तर्ह्य॑र्ध्वर्युः

स ई॒श्व॒रो वे॒प॒नो भ॒वितो॑र्ध्रु॒वा ऽसी॒तीमा॒मभि॑ मृ॒शती॒यं वै
 ध्रु॒वा ऽस्यामे॒व प्र॒ति ति॑ष्ठति॒ न वे॒प॒नो भ॒वत्य॑गा(३)न॒ग्नीदि॒त्याह॑
 यद्-ब्रू॒याद्-ग॒न्नाग्निरि॒त्य ( ) -ग॒नाव॒ग्निं ग॑मये॒न्नि र्य॑ज॒मानं॑
 सु॒वर्गा॒ल्लो॒काद्-भ॒जेद॒ग॒न्नित्ये॒व ब्रू॒याद्-य॑ज॒मानमे॒व सु॒वर्गं
 लो॒कं ग॑मयति ॥ 29

TS 2.6.5.6 - Padam

सु॒वर्गमि॑ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒कम् । ग॒म॒य॒ति । वी॒ति । वै । ए॒तत् ।
 य॒ज॒मा॒नः । लि॒श॒ते । यत् । प्र॒स्तर॑मि॒ति प्र - स्त॒रम् । यो॒यु॒प्यन्ते॑ ।
 ब॒र्हिः । अ॒नु । प्रे॒ति । ह॒र॒ति । शान्त्यै॑ । अ॒ना॒रं॒भ॒ण
 इ॒त्य॒ना - रं॒भ॒णः । इ॒व । वै । ए॒त॒र्हि । अ॒ध्व॒र्युः । सः । ई॒श्व॒रः ।
 वे॒प॒नः । भ॒वि॒तोः । ध्रु॒वा । अ॒सि । इ॒ति । इ॒मा॒म् । अ॒भी॒ति ।
 मृ॒श॒ति । इ॒य॒म् । वै । ध्रु॒वा । अ॒स्या॒म् । ए॒व । प्र॒ती॒ति । ति॑ष्ठति॒ न ।
 वे॒प॒नः । भ॒व॒ति । अ॒गा(३)न् । अ॒ग्नी॒दि॒त्य॒ग्नि - इ॒त् । इ॒ति । आ॒ह ।
 यत् । ब्रू॒या॒त् । अ॒ग॒न् । अ॒ग्निः । इ॒ति ( ) । अ॒ग्नौ ।
 अ॒ग्नि॒म् । ग॒म॒ये॒त् । नि॒रि॒ति । य॒ज॒मा॒नम् । सु॒वर्गा॒दि॒ति सु॒वः-गा॒त् ।

लो॒कात् । भ॒जे॒त् । अ॒गन् । इति॑ । ए॒व । ब्रू॒या॒त् । यज॑मानम् । ए॒व ।

सु॒वर्ग॑मिति॑ सु॒वः – ग॒म् । लो॒कम् । ग॒म॒य॒ति ॥ 29 (67)

(आ॒सा॒द्य प्रा – न॑ति॒दृ॒श्जं करो॑ति – हर॑ति – वि॒यु॒याद् –

यज॑मानमे॒वा-ग्निरि॑ति – स॒प्त॒द॒श च) (A5)

TS 2.6.6.1

अ॒ग्ने॒स्त्रयो॑ ज्या॒या॒सो॑ भ्रा॒तर आ॒सन् ते॑ दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यं व॑हन्तः
प्रा॒मी॒यन्त॑ सो॒ ऽग्निर॑भि॒भेदि॑त्थं वा॒व स्य॑ आ॒र्ति॒माऽऽ *रि॑ष्यतीति॑ स
नि॒ला॒य॒त सो॑ ऽपः प्रा॒वि॒श॒त् तं दे॒वताः॑ प्रै॒षमै॑च्छन् तं म॒थ्स्यः॑ प्रा॒ब्रवी॑त्
तम॑श॒प॒द्धि॒याधि॑या त्वा व॒द्ध्य॑ासु॒र्यो मा॒ प्रावो॑च इति॑ तस्मा॒न्मथ्स्यं॑
धि॒याधि॑या घ्नन्ति॑ श॒प्तो – [ ] 30

TS 2.6.6.1 - Padam

अ॒ग्नेः । त्र॒यः । ज्या॒या॒सः । भ्रा॒तरः । आ॒सन् । ते । दे॒वेभ्यः॑ ।
ह॒व्यम् । व॑हन्तः । प्रेति॑ । अ॒मी॒यन्त॑ । सः । अ॒ग्निः । अ॒भि॒भेत् ।
इ॒त्थम् । वा॒व । स्यः । आ॒र्ति॒म् । एति॑ । अ॒रि॑ष्यति । इति॑ । सः ।
नि॒ला॒य॒त । सः । अ॒पः । प्रेति॑ । अ॒वि॒श॒त् । तम् । दे॒वताः॑ ।
प्रै॒षमि॑ति॑ प्र – ए॒षम् । ऐ॒च्छन् । तम् । म॒थ्स्यः॑ । प्रेति॑ । अ॒ब्रवी॑त् ।

तम् । अ॒श॒पत् । धि॒या॒धि॒येति॑ धि॒या-धि॒या । त्वा । व॒द्ध्य॒ासुः । यः ।

मा । प्रेति॑ । अ॒वो॒चः । इति॑ । तस्मा॑त् । म॒थ्स्य॑म् ।

धि॒या॒धि॒येति॑ धि॒या - धि॒या । घ्न॒न्ति । श॒प्तः । 30 (50)

TS 2.6.6.2

हि तम॑न्ववि॒न्दन् तम॑ब्रुव॒न्नुप॑ न आ॒ वर्त॑स्व ह॒व्यं नो॑ व॒हेति॑
सो ऽब्र॑वीद्-वरं॑ वृ॒णै यदे॒व गृ॒हीत॑स्याहु॒तस्य॑ ब॒हिःप॑रि॒धि स्क्व॑न्दात्
तन्मे॑ भ्रातृ॒णां भा॒गधे॑यम॒सदिति॑ तस्मा॑द्-यद् गृ॒हीत॑स्याहु॒तस्य॑
ब॒हिःप॑रि॒धि स्क्व॑न्दति॒ तेषां॑ तद्-भा॒गधे॑यं ता॒नेव॑ तेन॑ प्रीणाति॒ परि॒धीन्
परि॑ दधाति॒ रक्ष॑साम॒पहत्यै॑ स॒ ऽस्पर्श॑यति॒ - [ ] 31

TS 2.6.6.2 - Padam

हि । तम् । अ॒न्विति॑ । अ॒वि॒न्दन् । तम् । अ॒ब्रुव॑न् । उ॒पेति॑ । नः ।
एति॑ । वर्त॑स्व । ह॒व्यम् । नः । व॒ह । इति॑ । सः । अ॒ब्रवी॑त् । वर॑म् ।
वृ॒णै । यत् । ए॒व । गृ॒हीत॑स्य । अ॒हुत॑स्य । ब॒हिःप॑रि॒धीति॑
ब॒हिः - प॑रि॒धि । स्क्व॑न्दात् । तत् । मे॒ । भ्रातृ॑णाम् ।
भा॒गधे॑यमिति॑ भा॒ग - धे॑यम् । अ॒सत् । इति॑ । तस्मा॑त् । यत् ।
गृ॒हीत॑स्य । अ॒हुत॑स्य । ब॒हिःप॑रि॒धीति॑ ब॒हिः - प॑रि॒धि । स्क्व॑न्दति ।

तेषाम् । तत् । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒ति॒ भा॒ग – धे॒य॒म् । तान् । ए॒व । ते॒न ।
प्री॒णा॒ति॒ । परि॒धी॒नि॒ति॒ परि – धी॒न् । परी॒ति॒ । द॒धा॒ति॒ । रक्ष॑साम् ।
अप॑ह॒त्या इ॒त्यप॑ – ह॒त्यै । स॒मि॒ति॒ । स्पर्श॑यति । 31 (50)

TS 2.6.6.3

रक्ष॑साम॒नन्व॑व॒चा॒राय॑ न पु॒रस्ता॑त् परि॑ द॒धा॒त्यादि॒त्यो ह्ये॒वोद्यन् पु॒रस्ता॑द्-
रक्षा॑स्यप॒हन्त्यूर्ध्वे॑ स॒मि॒धा॒वा द॒धा॒त्युपरि॑ष्ठादे॒व रक्षा॑स्यप॒ हन्ति॑
यजु॑षा ऽन्यां॑ तू॒ष्णी॒म॒न्यां मि॒थु॒न॒त्वाय॑ द्वे आ द॒धा॒ति॒ द्वि॒पाद्-यज॑मानः
प्रति॑ष्ठित्यै ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो वद॑न्ति स त्वे॑ यजेत॒ यो य॒ज्ञ॒स्याऽऽर्त्या॑ वसी॒यान्त्
स्या॑दिति॒ भू॒प॒तये॑ स्वाहा॒ भुव॑नप॒तये॑ स्वाहा॒ भू॒तानां॑ – [ ] 32

TS 2.6.6.3 - Padam

रक्ष॑साम् । अ॒न॒न्व॑व॒चा॒रा॒ये॒त्य॒न॒नु – अ॒व॒चा॒रा॒य । न । पु॒रस्ता॑त् ।
परी॒ति॒ । द॒धा॒ति॒ । आ॒दि॒त्यः । हि । ए॒व । उ॒द्यन्नि॑त्युत् – यन् ।
पु॒रस्ता॑त् । रक्षा॑सि । अ॒प॒ह॒न्ती॒त्यप॑ – हन्ति॑ । ऊ॒र्ध्वे इति॑ ।
स॒मि॒धा॒वि॒ति॒ सं – इ॒धौ । ए॒ति॒ । द॒धा॒ति॒ । उ॒परि॑ष्ठात् । ए॒व ।
रक्षा॑सि । अ॒पे॒ति॒ । ह॒न्ति॒ । यजु॑षा । अ॒न्याम् । तू॒ष्णीम् । अ॒न्याम् ।
मि॒थु॒न॒त्वा॒ये॒ति॒ मि॒थु॒न – त्वा॒य । द्वे इति॑ । ए॒ति॒ । द॒धा॒ति॒ ।

द्वि॒पादि॑ति द्वि – पा॒त् । यज॑मानः । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति – स्थि॒त्यै ।
 ब्र॒ह्म॒वादि॑न इति॑ ब्र॒ह्म – वा॒दिनः॑ । व॒द॒न्ति । सः । तु । वै । य॒जे॒त ।
 यः । य॒ज्ञस्य॑ । आ॒र्त्या । व॒सी॒यान् । स्या॒त् । इति॑ । भू॒प॒तय॑
 इति॑ भू – प॒तये॑ । स्वा॒हा ॥ भु॒व॒न॒प॒तय॑ इति॑ भु॒व॒न – प॒तये॑ ।
 स्वा॒हा ॥ भू॒ता॒ना॒म् । 32 (50)

TS 2.6.6.4

प॒तये॑ स्वा॒हेति॑ स्क्व॒न्न॒म॒नु म॒न्त्रये॑त य॒ज्ञस्यै॑व तदा॒र्त्या यज॑मानो
 व॒सी॒यान् भ॒वति॑ भू॒यसी॑र्. हि दे॒वताः॑ प्री॒णाति॑ जा॒मि वा ए॒तद्-
 य॒ज्ञस्य॑ क्रि॒यते॑ यद॒न्वञ्चौ॑ पु॒रोडा॑शावुपा॒शुया॑ज-म॒न्त्रा
 य॒ज॒त्य॒जा॒मि॒त्वा॒या॒थो मि॒थु॒न॒त्वा॒या॒ग्नि॒र॒मु॒ष्मिन् लो॒क आसी॑द्-
 य॒मो ऽस्मिन्॑ ते दे॒वा अ॒ब्रुव॑न्ने॒तेमौ॑ वि पर्यू॒हामे॑त्य॒न्नाद्ये॑न

दे॒वा अ॒ग्नि – [ ] 33

TS 2.6.6.4 - Padam

प॒तये॑ । स्वा॒हा ॥ इति॑ । स्क्व॒न्न॒म् । अ॒न्वि॒ति । म॒न्त्रये॑त । य॒ज्ञस्य॑ ।
 ए॒व । तत् । आ॒र्त्या । यज॑मानः । व॒सी॒यान् । भ॒वति॑ । भू॒यसीः॑ ।
 हि । दे॒वताः॑ । प्री॒णाति॑ । जा॒मि । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । क्रि॒यते॑ ।

यत् । अ॒न्वञ्चौ॑ । पु॒रो॒डाशौ॑ । उ॒पा॒ञ्शु॒याज॑मित्युपा॒ञ्शु॒-या॒जम् ।
 अ॒न्तरा॑ । य॒ज॒ति॒ । अ॒जा॒मि॒त्वाये॑त्य॒जामि॑ – त्वा॒य । अथो॑ इति॑ ।
 मि॒थुन॑त्वायेति॑ मि॒थुन॑ – त्वा॒य । अ॒ग्निः । अ॒मुष्मिन् । लो॒के ।
 आसीत् । य॒मः । अ॒स्मिन् । ते । दे॒वाः । अ॒ब्रुव॑न् । एति॑ । इ॒त ।
 इ॒मौ । वि । प॒रीति॑ । ऊ॒हाम॑ । इति॑ । अ॒न्नाद्ये॑नेत्य॒न्न – अ॒द्येन॑ ।
 दे॒वाः । अ॒ग्निम् । 33 (50)

TS 2.6.6.5

–मु॒पा॒मन्त्र॑यन्त रा॒ज्येन॑ पि॒तरो॑ य॒मं तस्मा॑द॒ग्नि दे॒वाना॑मन्नादो य॒मः
 पि॒तृणाञ् राजा॑ य ए॒वं वे॒द प्र रा॒ज्यम॑न्नाद्य॒-मा॒प्नोति॑ तस्मा॑ ए॒तद्-
 भा॒ग॒धेयं॑ प्राय॒च्छन् यद॒ग्नये॑ स्वि॒ष्टकृ॑ते ऽव॒द्यन्ति॑ यद॒ग्नये॑ स्वि॒ष्टकृ॑ते
 ऽव॒द्यति॑ भा॒ग॒धेये॑नैव तद्-रु॒द्रञ् स॒मर्द्ध॑यति स॒कृत्स॑कृ॒दव॑ द्यति
 स॒कृदि॑व हि रु॒द्र उ॒त्तरा॑र्द्धादव॑ द्यत्ये॒षा वै रु॒द्रस्य॑ – [ ] 34

TS 2.6.6.5 - Padam

उ॒पा॒मन्त्र॑यन्तेत्युप॒-अ॒मन्त्र॑यन्त । रा॒ज्येन॑ । पि॒तरः॑ । य॒मम् । तस्मा॑त् ।
 अ॒ग्निः । दे॒वाना॑म् । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न – अ॒दः । य॒मः । पि॒तृणा॑म् ।
 राजा॑ । यः । ए॒वम् । वे॒द । प्रेति॑ । रा॒ज्यम् । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न-अ॒द्यम् ।

आ॒प्नो॒ति॒ । तस्मै॑ । ए॒तत् । भा॒ग॒धे॒य॒मि॒ति॒ भा॒ग – धे॒य॒म् । प्रे॒ति॒ ।
 अ॒य॒च्छ॒न् । यत् । अ॒ग्नये॑ । स्वि॒ष्ट॒कृ॒त इति॑ स्वि॒ष्ट – कृ॒ते॑ ।
 अ॒व॒द्य॒न्ती॒त्य॒व – द्य॒न्ति॑ । यत् । अ॒ग्नये॑ । स्वि॒ष्ट॒कृ॒त इति॑
 स्वि॒ष्ट – कृ॒ते॑ । अ॒व॒द्य॒ती॒त्य॒व – द्य॒ति॑ । भा॒ग॒धे॒ये॒ने॒ति॑ भा॒ग॒धे॒ये॒न॑ ।
 ए॒व । तत् । रु॒द्रम् । स॒मि॒ति॑ । अ॒र्द्ध॒य॒ति॑ ।
 स॒कृ॒त्स॒कृ॒दि॒ति॑ स॒कृ॒त् – स॒कृ॒त् । अ॒वे॒ति॑ । द्य॒ति॑ । स॒कृ॒त् । इ॒व ।
 हि । रु॒द्रः । उ॒त्त॒रार्द्धा॑दि॒त्यु॒त्तर – अ॒र्द्धा॒त् । अ॒वे॒ति॑ । द्य॒ति॑ । ए॒षा ।
 वै । रु॒द्रस्य॑ । 34 (50)

TS 2.6.6.6

दि॒ख् स्वा॒यामे॒व दि॒शि रु॒द्रं नि॒र॒व॒द॒य॒ते॒ द्वि॒र॒भि॒ घा॒र॒य॒ति॑
 च॒तु॒र॒व॒त्त॒स्याऽऽ॒प्त्यै॒प॒श॒वो॒ वै पू॒र्वा आ॒हु॒त॒य ए॒ष रु॒द्रो य॒द॒ग्नि॒र्य॒त्
 पू॒र्वा आ॒हु॒ती॒र॒भि॒ जु॒हु॒याद्-रु॒द्राय॑ प॒शू॒न॒पि द॒ध्या॒द॒प॒शु॒र्य॒ज॒मा॒नः
 स्या॒द॒ति॒हा॒य पू॒र्वा आ॒हु॒ती॒र्जु॒हो॒ति॑ प॒शू॒नां गो॒पी॒था॒य ॥ 35

TS 2.6.6.6 - Padam

दि॒क् । स्वा॒याम् । ए॒व । दि॒शि । रु॒द्रम् ।
 नि॒र॒व॒द॒य॒त इति॑ निः-अ॒व॒द॒य॒ते॒ । द्विः॑ । अ॒भी॒ति॑ । घा॒र॒य॒ति॑ ।

च॒तुर॒व॒त्त॒स्ये॒ति॒ च॒तुः॑ – अ॒व॒त्त॒स्य॑ । आ॒प्त्यै॑ । प॒श॒वः॑ । वै । पू॒र्वाः॑ ।
 आ॒हु॒त॒य॒ इ॒त्या – हु॒त॒यः॑ । ए॒षः । रु॒द्रः । य॒त् । अ॒ग्निः । य॒त् ।
 पू॒र्वाः॑ । आ॒हु॒ती॒रि॒त्या – हु॒तीः॑ । अ॒भी॒ति॑ । जु॒हु॒यात् । रु॒द्राय॑ ।
 प॒शून् । अ॒पी॒ति॑ । द॒द्ध्य॒यात् । अ॒प॒शुः । य॒ज॒मा॒नः । स्या॒त् ।
 अ॒ति॒हा॒ये॒त्य॒ति॑ – हा॒य॑ । पू॒र्वाः॑ । आ॒हु॒ती॒रि॒त्या – हु॒तीः॑ । जु॒हो॒ति॑ ।
 प॒शूना॑म् । गो॒पी॒था॒य॑ ॥ 35 (37) (श॒प्तः – स्पर्श॑यति – भू॒ताना॑ –
 म॒ग्नि॑ – रु॒द्रस्य॑ – स॒प्त॒त्रिं॑श॒च्च) (A6)

TS 2.6.7.1 xxxx

म॒नुः पृ॒थि॒व्या य॒ज्ञि॒य॒मै॒च्छ॒त् स घृ॒तं नि॒षि॒क्त॒म॒वि॒न्द॒त् सोऽब्र॑वीत् को
 ऽस्येश्व॒रो य॒ज्ञे ऽपि॑ क॒र्तो॒रि॒ति॒ ताव॑ब्रूतां मि॒त्रा॒व॒रु॒णौ गो॒रे॒वाऽऽव॑मीश्व॒रौ
 क॒र्तोः॑ स्व॒ इति॒ तौ ततो॑ गाँ स॒मै॒र॒य॒ताँ सा य॒त्र॒य॒त्र न्य॑क्राम॒त्
 ततो॑ घृ॒त॒म॒पी॒ड्य॒त तस्मा॑द्-घृ॒त॒प॒द्यु॒च्य॒ते तद॑स्यै
 ज॒न्मो॑प॒हू॒तँ र॒थ॒न्त॒रँ स॒ह पृ॒थि॒व्ये॒त्याहे॑ – [ ] 36

TS 2.6.7.1 - Padam

म॒नुः । पृ॒थि॒व्याः । य॒ज्ञि॒य॒म् । ऐ॒च्छ॒त् । सः । घृ॒त॒म् । नि॒षि॒क्त॒मि॒ति॒
 नि – सि॒क्त॒म् । अ॒वि॒न्द॒त् । सः । अ॒ब्र॑वीत् । कः । अ॒स्य॑ । ई॒श्व॒रः ।

य॒ज्ञे । अ॒पी॒ति॒ । क॒र्तोः॑ । इति॑ । तौ । अ॒ब्रू॒ताम् । मि॒त्रा॒वरु॒णा॒वि॒ति॒
मि॒त्रा – वरु॑णौ । गोः । ए॒व । आ॒वम् । ई॒श्वरौ॑ । क॒र्तोः॑ । स्वः ।
इति॑ । तौ । ततः॑ । गा॒म् । स॒मि॒ति॒ । ऐ॒र॒य॒ताम् । सा ।

य॒त्र॒य॒त्रेति॑ य॒त्र – य॒त्र । न्य॒क्राम॑दि॒ति॒ नि – अ॒क्राम॑त् । ततः॑ ।
घृ॒तम् । अ॒पी॒ड्य॒त॒ । तस्मा॑त् । घृ॒त॒प॒दीति॑ घृ॒त – प॒दी । उ॒च्य॒ते ।
तत् । अ॒स्यै॑ । ज॒न्म । उ॒प॒हू॒त॒मि॒त्युप॑ – हू॒तम् ।

र॒थ॒न्त॒र॒मि॒ति॒ रथं॑ – त॒रम् । स॒ह । पृ॒थि॒व्या । इति॑ । आ॒ह । 36 (50)

TS 2.6.7.2

–यं॑ वै र॒थ॒न्त॒र॒मि॒मा॒मे॒व स॒हा॒न्नाद्–ये॒नो॒प ह्व॑य॒त॒ उप॑हू॒तं॑ वा॒म॒दे॒व्यं॑
स॒हा॒न्त॒रि॒क्षे॒णे॒त्या॒ह प॒श॒वो॒ वै वा॑म॒दे॒व्यं प॒शू॒ने॒व स॒हा॒न्त॒रि॒क्षे॒णो॒प ह्व॑य॒त॒
उ॒प॒हू॒तं बृ॒ह॒थ् स॒ह दि॒वे॒त्या॒हैरं॑ वै बृ॒ह॒दि॒रा॒मे॒व स॒ह दि॒वो॒प ह्व॑य॒त॒
उ॒प॒हू॒ताः स॒प्त॒ हो॒त्रा इ॒त्या॒ह हो॒त्रा ए॒वो॒प ह्व॑य॒त॒ उ॒प॒हू॒ता धे॒नुः–[ ] 37

TS 2.6.7.2 - Padam

इ॒यम् । वै । र॒थ॒न्त॒र॒मि॒ति॒ रथं॑ – त॒रम् । इ॒मा॒म् । ए॒व । स॒ह ।
अ॒न्ना॒द्ये॒ने॒त्य॒न्न – अ॒द्ये॒न । उ॒पेति॑ । ह्व॒य॒ते । उ॒प॒हू॒त॒मि॒त्युप॑ – हू॒तम् ।
वा॒म॒दे॒व्य॒मि॒ति॒ वा॒म – दे॒व्यम् । स॒ह । अ॒न्त॒रि॒क्षे॒ण । इति॑ । आ॒ह ।

प॒शवः॑ । वै । वा॒म॒दे॒व्यमि॑ति वा॒म – दे॒व्यम् । प॒शून् । ए॒व । स॒ह ।
 अ॒न्तरि॑क्षेण । उ॒पेति॑ । ह॒य॒ते । उ॒प॒हू॒तमि॑त्यु॒प – हू॒तम् । बृ॒हत् । स॒ह ।
 दि॒वा । इति॑ । आ॒ह । ऐ॒रम् । वै । बृ॒हत् । इ॒राम् । ए॒व । स॒ह ।
 दि॒वा । उ॒पेति॑ । ह॒य॒ते । उ॒प॒हू॒ता इ॑त्यु॒प – हू॒ताः । स॒प्त । हो॒त्राः॑ ।
 इति॑ । आ॒ह । हो॒त्राः॑ । ए॒व । उ॒पेति॑ । ह॒य॒ते । उ॒प॒हू॒तेत्यु॑प – हू॒ता ।

धे॒नुः । 37 (50)

TS 2.6.7.3

स॒हर्ष॑भे॒त्याह॑ मि॒थु॒नमे॒वोप॑ ह॒य॒त उ॒प॒हू॒तो भ॒क्षः स॒खेत्या॑ह
 सोम॑पी॒थमे॒वोप॑ ह॒य॒त उ॒प॒हू॒ताँ(४) हो॑ इ॒त्याहाऽऽत्मा॑नमे॒वोप॑ ह॒य॒त
 आ॒त्मा ह्यु॑प॒हू॒तानां॑ व॒सिष्ठ॑ इ॒डामु॑प ह॒य॒ते प॒शवो॑ वा इ॒डा प॒शूने॒वोप॑
 ह॒य॒ते च॒तु॒रुप॑ ह॒य॒ते च॒तु॒ष्पादो॑ हि प॒शवो॑ मा॒नवी॑त्याह

म॒नु॒र्ह्येता॑ – [ ] 38

TS 2.6.7.3 - Padam

स॒हर्ष॑भे॒ति स॒ह – ऋ॒षभा॑ । इति॑ । आ॒ह । मि॒थु॒नम् । ए॒व । उ॒पेति॑ ।
 ह॒य॒ते । उ॒प॒हू॒त इ॑त्यु॒प – हू॒तः । भ॒क्षः । स॒खा । इति॑ । आ॒ह ।
 सोम॑पी॒थमि॑ति सोम – पी॒थम् । ए॒व । उ॒पेति॑ । ह॒य॒ते ।

उप॒हू॒ताँ(४) इत्यु॒प – हू॒ता(३)ँ । हो इति । इति । आ॒ह ।
 आ॒त्मा॒नम् । ए॒व । उपेति । ह॒य॒ते । आ॒त्मा । हि ।
 उप॒हू॒ता॒ना॒मित्यु॒प – हू॒ता॒ना॒म् । वसिष्ठः । इडा॒म् । उपेति । ह॒य॒ते ।
 प॒श॒वः । वै । इडा । प॒शून् । ए॒व । उपेति । ह॒य॒ते । च॒तुः । उपेति ।
 ह॒य॒ते । च॒तु॒ष्पा॒द इति च॒तुः-पा॒दः । हि । प॒श॒वः । मा॒न॒वी । इति ।
 आ॒ह । म॒नुः । हि । ए॒ताम् । 38 (50)

TS 2.6.7.4

-म॒ग्रे ऽप॒श्यद्-घृ॒त॒प॒दी॒त्याह॒ य दे॒वा॒स्यै प॒दाद्-घृ॒त॒म॒पी॒ड्य॒त
 तस्मा॑दे॒वमा॑ह॒ मै॒त्रा॒व॒रु॒णी॒त्याह॒ मि॒त्रा॒व॒रु॒णौ ह्ये॒नाꣳ स॒मै॒र॒य॒तां
 ब्र॒ह्म दे॒वकृ॒त-मु॒प॒हू॒त॒मि॒त्याह॒ ब्र॒ह्मै॒वो॒प ह॒य॒ते दै॒व्या अ॒ध्व॒र्य॒व
 उप॒हू॒ता उप॒हू॒ता म॒नु॒ष्या इत्या॑ह॒ दे॒वम॒नु॒ष्या॒ने॒वो॒प ह॒य॒ते य इ॒मं
 य॒ज्ञ॒म॒वा॒न् ये य॒ज्ञ॒प॒तिं व॑र्द्धा॒नित्या॑ह – [ ] 39

TS 2.6.7.4 - Padam

अ॒ग्रे । अ॒प॒श्य॒त् । घृ॒त॒प॒दी॒ति घृ॒त-प॒दी । इति । आ॒ह । य॒त् । ए॒व ।
 अ॒स्यै । प॒दा॒त् । घृ॒त॒म् । अ॒पी॒ड्य॒त । तस्मा॑त् । ए॒व॒म् । आ॒ह ।
 मै॒त्रा॒व॒रु॒णी॒ति मै॒त्रा – व॒रु॒णी । इति । आ॒ह ।

मि॒त्रावरु॑णा॒विति॑ मि॒त्रा – वरु॑णौ । हि । ए॒नाम् ।
स॒मैर॑यता॒मिति॑ सं – ऐ॒रयता॑म् । ब्र॒ह्म । दे॒वकृ॑त॒मिति॑ दे॒व – कृ॑तम् ।
उप॑हूत॒मित्युप॑ – हू॒तम् । इति॑ । आ॒ह । ब्र॒ह्म । ए॒व । उपेति॑ । ह॒यते॑ ।
दै॒व्याः । अ॒ध्व॒र्यवः॑ । उप॑हूता इत्युप॑ – हू॒ताः । उप॑हूता
इत्युप॑ – हू॒ताः । म॒नु॒ष्याः॑ । इति॑ । आ॒ह । दे॒वम॒नु॒ष्यानि॑ति
दे॒व-म॒नु॒ष्यान् । ए॒व । उपेति॑ । ह॒यते॑ । ये । इ॒मम् । य॒ज्ञम् । अ॒वान् ।
ये । य॒ज्ञप॑ति॒मिति॑ य॒ज्ञ – प॒तिम् । वर्द्धा॑न् । इति॑ । आ॒ह । 39 (50)

TS 2.6.7.5

य॒ज्ञाय॑ चै॒व यज॑मानाय चाऽऽशि॒षमा॑ शा॒स्त उप॑हूते द्यावापृ॒थिवी॑
इत्या॑ह द्यावापृ॒थिवी॑ ए॒वोप॑ ह॒यते॑ पू॒र्वजे॑ ऋ॒तावरी॑ इत्या॑ह पू॒र्वजे॑ ह्ये॒ते
ऋ॒तावरी॑ दे॒वी दे॒वपु॑त्रे इत्या॑ह दे॒वी ह्ये॒ते दे॒वपु॑त्रे उप॑हूतो ऽयं
य॒ज॒मान॑ इत्या॑ह यज॑मानमे॒वोप॑ ह॒यत॑ उत्तर॒स्यां दे॒वय॒ज्याया॑मुप॑हूतो
भू॒यसि॑ ह॒विष्क॑रण उप॑हूतो दि॒व्ये धा॒मन्नुप॑हूत – [ ] 40

TS 2.6.7.5 - Padam

य॒ज्ञाय॑ । च । ए॒व । यज॑मानाय । च । आ॒शि॒षमि॒त्या-शि॒षम् । ए॒ति ।
शा॒स्ते । उप॑हूते इत्युप॑ – हू॒ते । द्यावापृ॒थिवी॑ इति॑ द्यावा – पृ॒थिवी॑ ।

इति । आ॒ह । द्या॒वापृ॒थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॒थि॒वी । ए॒व । उ॒पेति॑ ।
ह॒य॒ते । पू॒र्व॒जे इति॑ पू॒र्व – जे । ऋ॒ता॒व॒री इत्यृ॒त – व॒री । इति॑ ।
आ॒ह । पू॒र्व॒जे इति॑ पू॒र्व – जे । हि । ए॒ते इति॑ । ऋ॒ता॒व॒री
इत्यृ॒त – व॒री । दे॒वी इति॑ । दे॒वपु॒त्रे इति॑ दे॒व – पु॒त्रे । इति॑ । आ॒ह ।
दे॒वी इति॑ । हि । ए॒ते इति॑ । दे॒वपु॒त्रे इति॑ दे॒व – पु॒त्रे । उ॒प॒हू॒त
इत्यु॒प–हू॒तः । अ॒यम् । य॒ज॒मा॒नः । इति॑ । आ॒ह । य॒ज॒मा॒नम् । ए॒व ।
उ॒पेति॑ । ह॒य॒ते । उ॒त्त॒र॒स्या॒मित्यु॒त् – त॒र॒स्या॒म् ।
दे॒व॒य॒ज्या॒यामि॒ति दे॒व – य॒ज्या॒याम् । उ॒प॒हू॒त इत्यु॒प – हू॒तः ।
भू॒य॒सि । ह॒वि॒ष्क॒रण इति॑ ह॒विः – क॒रणे । उ॒प॒हू॒त इत्यु॒प – हू॒तः ।
दि॒व्ये । धा॒मन् । उ॒प॒हू॒त इत्यु॒प – हू॒तः । 40 (50)

TS 2.6.7.6

इ॒त्या॒ह प्र॒जा वा उ॒त्त॒रा दे॒व॒य॒ज्या प॒श॒वो भू॒यो ह॒वि॒ष्क॒रणं सु॒व॒र्गो
लो॒को दि॒व्यं धा॒मे॒द॒म–सी॒द॒मसी॒त्ये॒व य॒ज्ञ॒स्य प्रि॒यं धा॒मो॒प ह॒य॒ते
वि॒श्व॒म॒स्य प्रि॒य–मु॒प॒हू॒तमि॒त्या॒हा–छं॒ब॒ट्का॒रमे॒वो॒प ह॒य॒ते ॥ 41

TS 2.6.7.6 - Padam

इति॑ । आ॒ह । प्र॒जेति॑ प्र – जा । वै । उत्तरे॑त्युत् – त॒रा । दे॒वय॑ज्येति॑
 दे॒व – य॒ज्या । प॒शवः॑ । भूयः॑ । ह॒विष्क॑रणमि॒ति ह॒विः – क॑रणम् ।
 सु॒वर्ग इति॑ सु॒वः-गः । लो॒कः । दि॒व्यम् । धा॒म । इ॒दम् । अ॒सि ।
 इ॒दम् । अ॒सि । इति॑ । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ । प्रि॒यम् । धा॒म । उपेति॑ ।
 ह॒व॒य॒ते । वि॒श्वम् । अ॒स्य । प्रि॒यम् । उप॑हूतमित्युप – हू॒तम् । इति॑ ।
 आ॒ह । अ॒छं॒बट्कार॑मित्य॒छं॒बट् – का॒रम् । ए॒व । उपेति॑ ।

ह॒व॒य॒ते ॥ 41 (34) (आ॒ह – धे॒नु- रेतां – वै॒र्धानि॑त्याह –
 धा॒मन्नुप॑हूत – श्व॒तुस्त्रि॑श॒च्च) (A7)

TS 2.6.8.1

प॒शवो॑ वा इ॒डा स्व॒यमा॑ द॒त्ते का॒ममे॒वाऽऽत्म॑ना प॒शूना॑मा द॒त्ते न ह्य॑न्यः
 का॒मं प॒शूनां॑ प्र॒यच्छ॑ति वा॒चस्प॑तये त्वा हु॒तं प्रा॒ञ्जामी॑त्याह वा॒चमे॒व
 भा॒ग॒धेये॑न प्रीणाति सद॒सस्प॑तये त्वा हु॒तं प्रा॒ञ्जामी॑त्याह स्व॒गाकृ॑त्यै
 चतु॑र॒वत्तं॑ भ॒वति॑ ह॒विर्वै चतु॑र॒वत्तं॑ प॒शवश्च॑तु॒र॒वत्तं॑ य॒द्धोता॑

प्रा॒ञ्जीया॑द्धोता – [ ] 42

TS 2.6.8.1 - Padam

प॒शवः॑ । वै । इ॒डा । स्व॒यम् । ए॒ति । द॒त्ते॑ । का॒मम् । ए॒व ।
आ॒त्मना॑ । प॒शूनाम् । ए॒ति । द॒त्ते॑ । न । हि । अ॒न्यः । का॒मम् ।
प॒शूनाम् । प्र॒यच्छ॑तीति॒ प्र – यच्छ॑ति । वा॒चः । प॒तये॑ । त्वा । हु॒तम् ।
प्रे॒ति । अ॒श्ना॒मि । इ॒ति । आ॒ह । वा॒चम् । ए॒व । भा॒गधे॑येनेति॒
भा॒ग – धे॑येन । प्री॒णा॒ति । स॒दसः॑ । प॒तये॑ । त्वा । हु॒तम् । प्रे॒ति ।
अ॒श्ना॒मि । इ॒ति । आ॒ह । स्व॒गाकृ॑त्या इति॒ स्व॒गा – कृ॑त्यै ।
च॒तुर॒वत्त॑मिति॒ चतुः॑ – अ॒वत्त॑म् । भ॒वति॑ । ह॒विः । वै ।
च॒तुर॒वत्त॑मिति॒ चतुः॑ – अ॒वत्त॑म् । प॒शवः॑ ।
च॒तुर॒वत्त॑मिति॒ चतुः॑ – अ॒वत्त॑म् । यत् । हो॒ता ।
प्रा॒श्नी॒यादि॑ति॒ प्र – अ॒श्नी॒यात् । हो॒ता । 42 (50)

TS 2.6.8.2

ऽऽ॒र्ति॒मा॒र्च्छे॒द्-य॒द॒ग्नौ जु॑हु॒याद्-रु॒द्राय॑ प॒शून॑पि द॒द्ध्या॑दप॒शुर्य॑ज॒मानः॑
स्या॒द्-वा॒चस्प॑तये॒ त्वा हु॒तं प्रा॑श्ना॒मीत्या॑ह॒ परो॑क्ष॒मेवैन॑-ज्जु॒होति॑
स॒दस॑स्प॒तये॒ त्वा हु॒तं प्रा॑श्ना॒मीत्या॑ह॒ स्व॒गाकृ॑त्यै प्रा॒श्नन्ति॑ ती॒र्थ ए॒व

प्रा॒ञ॒न्ति॑ दक्षि॒णां द॒दाति॑ ती॒र्थ ए॒व दक्षि॒णां द॒दाति॑ वि

वा ए॒तद्-य॒ज्ञं - [ ] 43

TS 2.6.8.2 - Padam

आ॒र्तिम् । ए॒ति । ऋ॒च्छेत् । यत् । अ॒ग्नौ । जु॒हु॒यात् । रु॒द्राय॑ ।
प॒शून् । अ॒पीति॑ । द॒द्ध्य॒यात् । अ॒प॒शुः । य॒ज॒मा॒नः । स्या॒त् । वा॒चः ।
प॒तये॑ । त्वा । हु॒तम् । प्रेति॑ । अ॒ञ्ज॒मि । इति॑ । आ॒ह । प॒रोक्ष॑मिति॑
प॒रः - अ॒क्षम् । ए॒व । ए॒नत् । जु॒होति॑ । स॒द॒सः । प॒तये॑ । त्वा ।
हु॒तम् । प्रेति॑ । अ॒ञ्ज॒मि । इति॑ । आ॒ह । स्व॒गाकृ॑त्या इति॑
स्व॒गा - कृ॒त्यै । प्रेति॑ । अ॒ञ्ज॒न्ति॑ । ती॒र्थे । ए॒व । प्रेति॑ ।
अ॒ञ्ज॒न्ति॑ । दक्षि॒णाम् । द॒दाति॑ । ती॒र्थे । ए॒व । दक्षि॒णाम् । द॒दाति॑ ।
वीति॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञम् । 43 (50)

TS 2.6.8.3

छि॒न्दन्ति॑ य॒न्मद्ध्य॑तः प्रा॒ञ्ज॒न्त्य॒द्भि-र्मा॑र्जयन्त॒ आपो॑ वै सर्वा॑ दे॒वता॑
दे॒वता॑भिरे॒व य॒ज्ञं सं त॑न्वन्ति दे॒वा वै य॒ज्ञाद्-रु॒द्रम॑न्त-रा॒यन्त् स
य॒ज्ञम॑वि॒द्ध्य॒त् तं दे॒वा अ॒भि स॑म॒गच्छ॑न्त॒ कल्प॑तां न इ॒दमि॑ति॒

ते॑ ऽब्रु॒वन्त्स्वि॑ष्टं॒ वै न॑ इ॒दं भ॑विष्यति॒ यदि॒मञ् रा॑धयिष्याम॒ इति॒ तथ्
स्वि॑ष्टकृतः॒ स्वि॑ष्टकृ॒त्त्वं तस्या॑ ऽऽवि॒द्धं नि॑ – [ ] 44

TS 2.6.8.3 - Padam

छि॒न्दन्ति॑ । यत् । म॒द्ध्यतः॑ । प्रा॒श्नन्तीति॑ प्र – अ॒श्नन्ति॑ ।
अ॒द्भिरित्य॑त् – भिः । मा॒र्जय॑न्ते । आपः॑ । वै । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ ।
दे॒वता॑भिः । ए॒व । य॒ज्ञम् । समि॑ति । त॒न्वन्ति॑ । दे॒वाः । वै । य॒ज्ञात् ।
रु॒द्रम् । अ॒न्तः । आ॒यन् । सः । य॒ज्ञम् । अ॒विद्ध्य॑त् । तम् । दे॒वाः ।
अ॒भि । समि॑ति । अ॒गच्छ॑न्त । क॒ल्पता॑म् । नः । इ॒दम् । इति॑ । ते ।
अ॒ब्रु॒वन् । स्वि॑ष्टमि॒ति सु॑ – इ॒ष्टम् । वै । नः । इ॒दम् । भ॑विष्यति॒ ।
यत् । इ॒मम् । रा॑धयिष्यामः॑ । इति॑ । तत् । स्वि॑ष्टकृत॒ इति॑
स्वि॑ष्ट – कृतः॑ । स्वि॑ष्टकृ॒त्त्वमि॑ति स्वि॑ष्टकृत् – त्वम् । तस्य॑ ।
आ॒वि॒द्धमि॑त्या – वि॒द्धम् । नि॒रिति॑ । 44 (50)

TS 2.6.8.4

–र॑कृ॒न्तन् । यवे॑न॒ सम्मि॑तं॒ तस्मा॑द्–यवमा॒त्रम॑व॒ द्येद्–य॑ज्ज्यायो॑ ऽव॒द्–
येद्–रो॑पयेत् तद्–य॒ज्ञस्य॑ यदु॒प च॑ स्तृणीयाद॒भि
च॑ घा॒रये॑दु॒भयतः॑ सञ्चा॒यि कुर्या॑दव॒दाया॑भि॒ घार॑यति॒ द्विः सं प॑द्यते

द्वि॒पाद्-यज॑मानः॒ प्रति॑ष्ठित्यै॒ यत् ति॒रश्ची॑न-मति॒हरे॑दन॒भिवि॑द्धं
य॒ज्ञस्या॑भि वि॒द्ध्येद॑ग्रेण॒ परि॑ हरति॒ ती॒र्थेनै॒व परि॑ हरति॒ तत् पू॒ष्णे
पर्य॑हरन् तत् - [ ] 45

TS 2.6.8.4 - Padam

अ॒कृ॒न्त॒न् । यवे॑न । सं॒मि॒त॒मि॒ति सं - मि॒तम् । तस्मा॑त् ।
यव॑मा॒त्रमि॑ति॒ यव - मा॒त्रम् । अवे॑ति । द्ये॒त् । यत् । ज्या॑यः ।
अ॒वद्ये॑दित्यव - द्ये॒त् । रोप॑येत् । तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । उपे॑ति । च ।
स्तृ॒णीया॑त् । अ॒भीति॑ । च । घा॒रये॑त् ।
उ॒भय॑तः स॒ञ्चायी॑त्यु॒भय॑तः - स॒ञ्चायि॑ । कुर्या॑त् ।
अ॒वदा॑येत्यव - दा॒य । अ॒भीति॑ । घा॒रय॑ति । द्विः । स॒मि॒ति । प॒द्यते॑ ।
द्वि॒पादि॑ति॒ द्वि - पा॑त् । यज॑मानः । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति - स्थि॒त्यै ।
यत् । ति॒रश्ची॑नम् । अ॒ति॒हरे॑दित्यति - हरे॑त् ।
अ॒न॒भिवि॑द्धमि॒त्यन॑भि - वि॒द्धम् । य॒ज्ञस्य॑ । अ॒भीति॑ । वि॒द्ध्ये॑त् ।
अ॒ग्रेण॑ । प॒रीति॑ । ह॒रति॑ । ती॒र्थेन॑ । ए॒व । प॒रीति॑ । ह॒रति॑ । तत् ।
पू॒ष्णे । प॒रीति॑ । अ॒हर॑न् । तत् । 45 (50)

TS 2.6.8.5

पू॒षा प्रा॑श्य द॒तो ऽरु॑णत् तस्मा॑त् पू॒षा प्र॑पि॒ष्टभा॑गो ऽद॒न्तको॑
हि तं दे॒वा अब्रु॑वन् वि वा अ॒य-मा॑र्द्ध्यप्राशि॒त्रियो वा अ॒यम॑भू॒दिति॑
तद्-बृ॒हस्प॑तये पर्य॑हरन्त् सो ऽबि॒भेद्-बृ॒हस्प॑तिरि॒त्थं वा॑व स्य
आ॒र्तिमा॑ऽऽ *रि॒ष्यती॑ति स ए॒तं मन्त्र॑मपश्य॒त् सूर्य॑स्य त्वा चक्षु॑षा प्र॒ति
प॒श्यामी॑त्यब्रवी॒न्न हि सूर्य॑स्य चक्षुः - [ ] 46

TS 2.6.8.5 - Padam

पू॒षा । प्रा॑श्येति प्र - अ॒श्य । द॒तः । अ॒रु॒णत् । तस्मा॑त् । पू॒षा ।
प्र॑पि॒ष्टभा॑ग इति प्र॑पि॒ष्ट - भा॑गः । अ॒द॒न्तकः॑ । हि । तम् । दे॒वाः ।
अ॒ब्रु॒वन् । वी॑ति । वै । अ॒यम् । आ॒र्द्धि । अ॒प्रा॒शि॒त्रिय
इ॒त्यप्र॑ - अ॒शि॒त्रियः॑ । वै । अ॒यम् । अ॒भू॒त् । इति॑ । तत् ।
बृ॒हस्प॑तये । परी॑ति । अ॒हर॒न् । सः । अ॒बि॒भेत् । बृ॒हस्प॑तिः ।
इ॒त्थम् । वा॒व । स्यः॑ । आ॒र्तिम् । ए॒ति । अ॒रि॒ष्य॒ति । इति॑ । सः ।
ए॒तम् । मन्त्र॑म् । अ॒प॒श्य॒त् । सूर्य॑स्य । त्वा । चक्षु॑षा । प्र॒तीति॑ ।
प॒श्या॒मि । इति॑ । अ॒ब्र॒वी॒त् । न । हि । सूर्य॑स्य । चक्षुः॑ । 46 (50)

TS 2.6.8.6

किं चन हिनस्ति सो ऽबिभेत् प्रतिगृह्णन्तं मा हि ऽसिष्यतीति
देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे ऽश्विनो बर्हुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां
प्रति गृह्णामीत्यब्रवीथ सवितृप्रसूत एवैनद्ब्रह्मणा देवताभिः
प्रत्यगृह्णाथ सो ऽबिभेत् प्राश्नन्तं मा हि ऽसिष्यतीत्यग्नेस्त्वा
ऽऽस्येन प्राश्नामीत्यब्रवीन्न ह्यग्नेरास्यं किञ्चन

हिनस्ति सो ऽबिभेत् - [ ] 47

TS 2.6.8.6 - Padam

किम् । च॒न । हि॒न॒स्ति॑ । सः । अ॒बि॒भेत् । प्र॒ति॒गृ॒ह्णन्त॑मि॒ति॑
प्रति - गृ॒ह्णन्त॑म् । मा । हि॒॒सि॒ष्यति॑ । इति॑ । दे॒वस्य॑ । त्वा ।
स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व इति॑ प्र - स॒वे । अ॒श्विनोः॑ । बा॒हु॒भ्यामि॑ति॑
बा॒हु - भ्याम् । पू॒ष्णः । ह॒स्ता॒भ्याम् । प्र॒तीति॑ । गृ॒ह्णामि॑ । इति॑ ।
अ॒ब्र॒वीत् । स॒वि॒तृप्र॑सू॒त इति॑ स॒वि॒तृ - प्र॒सू॒तः । ए॒व । ए॒नत् ।
ब्र॒ह्म॒णा । दे॒वता॑भिः । प्र॒तीति॑ । अ॒गृ॒ह्णात् । सः । अ॒बि॒भेत् ।
प्रा॒श्नन्त॑मि॒ति॑ प्र - अ॒श्नन्त॑म् । मा । हि॒॒सि॒ष्यति॑ । इति॑ । अ॒ग्नेः ।
त्वा । आ॒स्ये॒न । प्रेति॑ । अ॒श्ना॒मि । इति॑ । अ॒ब्र॒वीत् । न । हि ।

अ॒ग्नेः । आ॒स्य॑म् । कि॒म् । च॒न । हि॒न॒स्ति॑ । सः ।

अ॒बि॒भेत् । 47 (50)

TS 2.6.8.7

प्रा॒शितं॑ मा हि॒॒सि॒ष्य॑तीति॑ ब्रा॒ह्म॒ण॒स्यो॒दरे॑णे॒त्य॑ ब्रवी॒न्न हि॑ ब्रा॒ह्म॒ण॒स्यो॒दरं॑
किं च॒न हि॒न॒स्ति॑ बृ॒ह॒स्प॒ते॒र्ब्र॒ह्म॒णे॒ति॑ स हि ब्र॒ह्मि॒ष्ठो ऽप॒ वा ए॒तस्मा॑त्
प्रा॒णाः क्रा॑म॒न्ति॒ यः प्रा॑शि॒त्रं प्रा॒श्ना॑त्य॒द्भिर्मा॑र्जयित्वा प्रा॒णान्थ्
सं मृ॑श॒ते ऽमृतं॑ वै प्रा॒णा अ॒मृत॑मापः प्रा॒णाने॒व यथा॑स्थानमुप॑
ह्वय॑ते ॥ 48

TS 2.6.8.7 - Padam

प्रा॒शित॑मि॒ति प्र-अ॒शित॑म् । मा । हि॒॒सि॒ष्य॑ति । इति॑ । ब्रा॒ह्म॒ण॒स्य॑ ।
उ॒दरे॑ण । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । न । हि । ब्रा॒ह्म॒ण॒स्य॑ । उ॒दर॑म् । कि॒म् ।
च॒न । हि॒न॒स्ति॑ । बृ॒ह॒स्प॒तेः॑ । ब्र॒ह्म॒णा । इति॑ । सः । हि । ब्र॒ह्मि॒ष्ठः ।
अपे॑ति । वै । ए॒तस्मा॑त् । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । क्रा॑म॒न्ति॒ यः ।
प्रा॒शि॒त्रमि॒ति प्र - अ॒शि॒त्रम् । प्रा॒श्ना॑तीति॑ प्र - अ॒श्ना॑ति ।
अ॒द्भिरि॑त्यत् - भिः । मा॒र्ज॒यित्वा॑ । प्रा॒णानि॑ति॑ प्र-अ॒नान् । समि॑ति ।
मृ॑श॒ते । अ॒मृत॑म् । वै । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । अ॒मृत॑म् । आ॒पः ।

प्रा॒णानि॑ति॒ प्र – अ॒नान् । ए॒व । य॒था॒स्थान॑मि॒ति यथा – स्थान॑म् ।

उ॒पेति॑ । ह॒व॒य॒ते ॥ 48 (44)

(प्रा॒श्नी॒याद्धो॑ता – य॒ज्ञं – नि – र॒हर॑न्त – च॒क्षु॑ – रा॒स्यं किञ्च॑न
हि॒नस्ति॑ सोऽ॒बिभे॑ – च॒तु॑श्च॒त्वारि॑ंश॒च्च) (A8)

TS 2.6.9.1

अ॒ग्नी॒ध आ द॑धा-त्य॒ग्नि॒मुखा॑-ने॒वर्तून् प्री॑णाति॒ समि॒धमा
द॑धा॒त्युत्तरा॑सा-माहु॒तीनां॑ प्र॒तिष्ठि॑त्या अथो॒ समि॒द्वत्ये॒व जु॑होति
परि॒धीन्त्सं मा॑र्ष्टि पु॒नात्ये॒वैनान्त्सं स॒कृत्स॒कृत्सं मा॑र्ष्टि परा॒डिव
ह्ये॒तर्हि॑ य॒ज्ञश्च॒तुः सं प॑द्यते च॒तुष्पा॑दः प॒शवः॑ प॒शूने॒वाव रु॑न्धे ब्र॒ह्मन्
प्र स्था॑स्याम॒ इत्या॒हात्र॒ वा ए॒तर्हि॑ य॒ज्ञः श्रि॒तो – [ ] 49

TS 2.6.9.1 - Padam

अ॒ग्नी॒ध इत्य॑ग्नि – इ॒धे॑ । ए॒ति । द॑धा॒ति ।
अ॒ग्नि॒मुखा॑नित्य॒ग्नि – मु॒खान् । ए॒व । ऋ॒तून् । प्री॑णा॒ति । स॒मि॒धमि॑ति
सं – इ॒धम् । ए॒ति । द॑धा॒ति । उ॒त्तरा॑सामि॒त्युत् – त॒रा॒साम् ।
आहु॑तीना॒मित्या – हु॒तीना॑म् । प्र॒तिष्ठि॑त्या इति॒ प्रति – स्थि॒त्यै ।

अथो॑ इति॑ । समि॑द्वितीति॑ समि॒त् – व॒ति । ए॒व । जु॒होति॑ ।
 परि॑धीनिति॑ परि – धीन् । समि॑ति । मा॒र्ष्टि । पु॒नाति॑ । ए॒व । ए॒नान् ।
 सकृ॑त्सकृ॑दिति॑ सकृ॒त् – सकृ॒त् । समि॑ति । मा॒र्ष्टि । परा॑ङ् । इ॒व ।
 हि । ए॒तर्हि॑ । य॒ज्ञः । च॒तुः । समि॑ति । प॒द्यते॑ । चतु॑ष्पाद इति॑
 चतुः॑ – पा॒दः । प॒शवः॑ । प॒शून् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । ब्र॒ह्मन् ।
 प्रेति॑ । स्था॒स्यामः॑ । इति॑ । आ॒ह । अ॒त्र । वै । ए॒तर्हि॑ । य॒ज्ञः ।

श्रितः । 49 (50)

TS 2.6.9.2

यत्र॑ ब्र॒ह्मा यत्रै॒व य॒ज्ञः श्रि॒तस्त॑त ए॒वैन॒मा र॑भते य॒द्धस्ते॑न
 प्र॒मीवै॑द्वेप॒नः स्या॒द्यच्छी॒र्ष्णा शी॑र्ष॒क्तिमा॒न्थ्-स्या॒द्-यत्
 तू॒ष्णी-मा॒सीता॑संप्र॒प्तो य॒ज्ञः स्या॒त् प्र ति॒ष्ठेत्ये॒व ब्रू॑याद्-वा॒चि वै य॒ज्ञः
 श्रि॒तो यत्रै॒व य॒ज्ञः श्रि॒तस्त॑त ए॒वैन॒ꣳ सं प्र य॑च्छति दे॒व स॑वितरे॒तत्

ते प्रा – [ ] 50

TS 2.6.9.2 - Padam

यत्र॑ । ब्र॒ह्मा । यत्र॑ । ए॒व । य॒ज्ञः । श्रि॒तः । त॑तः । ए॒व । ए॒नम् ।
 एति॑ । र॒भते॑ । यत् । ह॒स्तेन॑ । प्र॒मीवे॑दिति॑ प्र – मी॒वैत् । वे॒पनः॑ ।

स्यात् । यत् । शी॒र्ष्णा । शी॒र्ष॒क्ति॒मानि॒ति शी॒र्ष॒क्ति॒-मा॒न् । स्यात् ।
यत् । तू॒ष्णी॒म् । आसी॑त् । असं॑प्र॒त्त इत्य॑सं-प्र॒त्तः । य॒ज्ञः । स्यात् ।
प्रेति॑ । ति॒ष्ठ । इति॑ । ए॒व । ब्रू॒यात् । वा॒चि । वै । य॒ज्ञः । श्रि॒तः ।
यत्र॑ । ए॒व । य॒ज्ञः । श्रि॒तः । ततः॑ । ए॒व । ए॒नम् । सम् । प्रेति॑ ।
य॒च्छ॒ति । दे॒व । स॒वि॒तः । ए॒तत् । ते । प्रेति॑ । 50 (50)

TS 2.6.9.3

-ऽहे॒त्याह॑ प्र॒सू॒त्यै बृ॒ह॒स्पति॑ ब्र॒ह्मे॒त्याह॑ स हि ब्र॒ह्मि॒ष्ठः स य॒ज्ञं
पा॒हि स य॒ज्ञप॑तिं पा॒हि स मां पा॒ही॒त्याह॑ य॒ज्ञाय॑ यज॒माना॒याऽऽत्म॑ने
तेभ्य॑ ए॒वाऽऽशि॒ष॒मा शा॒स्ते ऽना॑र्त्या आ॒श्राव्या॑ऽह दे॒वान् य॒जेति॑
ब्र॒ह्म॒वादि॑नो वदन्ती॒ष्टा दे॒वता॑ अथ॑ क॒तम॑ ए॒ते दे॒वा इति॑ छन्दा॒न्सीति॑
ब्रू॒याद्-गा॒य॒त्रीं त्रि॒ष्टु॒भं - [ ] 51

TS 2.6.9.3 - Padam

आ॒ह । इति॑ । आ॒ह । प्र॒सू॒त्या इति॑ प्र - सू॒त्यै । बृ॒ह॒स्पतिः॑ । ब्र॒ह्मा ।
इति॑ । आ॒ह । सः । हि । ब्र॒ह्मि॒ष्ठः । सः । य॒ज्ञम् । पा॒हि । सः ।
य॒ज्ञप॑तिमि॒ति य॒ज्ञ - प॒तिम् । पा॒हि । सः । मा॒म् । पा॒हि । इति॑ ।
आ॒ह । य॒ज्ञाय॑ । यज॒मानाय॑ । आ॒त्म॒ने । तेभ्यः॑ । ए॒व ।

आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ए॒ति॑ । शा॒स्ते॑ । अना॒त्यै॑ ।
 आ॒श्रा॒व्ये॒त्या॑ – श्रा॒व्य॑ । आ॒ह॒ । दे॒वान् । य॒ज॒ । इति॑ ।
 ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न॒ इति॑ ब्र॒ह्म – वा॒दि॒नः॑ । व॒द॒न्ति॑ । इ॒ष्टाः॑ । दे॒वताः॑ । अथ॑ ।
 क॒त॒मे॑ । ए॒ते॑ । दे॒वाः॑ । इति॑ । छ॒न्दा॒ँ॒सि॑ । इति॑ । ब्रू॒यात् । गा॒य॒त्री॒म् ।
 त्रि॒ष्टु॒भ॒म् । 51 (50)

TS 2.6.9.4

ज॒गती॑-मि॒त्यथो॑ ख॒ल्वाहु॑र्ब्रा॒ह्म॒णा वै छ॒न्दा॒ँ॒सीति॑ ता॒ने॒व तद्-य॑जति
 दे॒वानां॑ वा इ॒ष्टा दे॒वता॑ आ॒स॒न्न॒था॒ग्नि॒र्नो॒द॒ज्वल॑त् तं दे॒वा
 आ॒हु॒ती॒भि-र॑नू॒या॒जे॒ष्वन्व॑वि॒न्दन्॒ यद॑नू॒या॒जान्॒ यज॑त्य॒ग्निमे॒व तथ्
 स॒मि॒न्ध ए॒तदु॒र्वै ना॑मा॒ँ॒सुर आ॑सी॒थ् स ए॒तर्हि॑
 य॒ज्ञस्या॑ँ॒शि॒ष॒मवृ॑ङ्क्ते यद् ब्रू॒यादे॒त – [ ] 52

TS 2.6.9.4 - Padam

ज॒गती॑म् । इति॑ । अथो॑ इति॑ । ख॒लु॑ । आ॒हुः॑ । ब्रा॒ह्म॒णाः॑ । वै ।
 छ॒न्दा॒ँ॒सि॑ । इति॑ । ता॒न् । ए॒व । तत् । य॒ज॒ति॑ । दे॒वाना॑म् । वै ।
 इ॒ष्टाः॑ । दे॒वताः॑ । आ॒स॒न्न॑ । अथ॑ । अ॒ग्निः॑ । न । उ॒दि॒ति॑ ।
 अ॒ज्व॒ल॒त् । तम् । दे॒वाः॑ । आ॒हु॒ती॒भिरि॒त्याहु॑ति – भिः॑ ।

अ॒नू॒या॒जे॒ष्वि॒त्यनु॑ – या॒जे॒षु॑ । अ॒न्वि॒ति॑ । अ॒वि॒न्द॒न् । यत् ।

अ॒नू॒या॒जा॒नि॒त्यनु॑-या॒जान् । यज॑ति । अ॒ग्नि॒म् । ए॒व । तत् । स॒मि॒ति॑ ।

इ॒न्धे॒ । ए॒तदुः॑ । वै । ना॒म॑ । आ॒सु॒रः॑ । आ॒सी॒त् । सः॑ । ए॒तर्हि॑ ।

य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । अ॒वृ॒ङ्क॒ । यत् । ब्रू॒या॒त् ।

ए॒तत् । 52 (50)

TS 2.6.9.5

-दु॑ द्या॒वापृ॑थि॒वी भ॒द्र-म॒भू॒दि॒त्ये॒तदु॑-मे॒वाऽऽसु॑रं य॒ज्ञस्याऽऽशि॑षं

ग॒मये॑दि॒दं द्या॒वापृ॑थि॒वी भ॒द्रम॒भू॒दि॒त्ये॒व ब्रू॒या॒द्-यज॑मानमे॒व

य॒ज्ञस्याऽऽशि॑षं ग॒मय॑त्या॒र्ध्म॑ सू॒क्तवा॒कमु॑त॒ नमो॑वा॒क-

मि॒त्याहे॑दम॒राथ्स्मे॒ति वा॒वैत॑दा॒होप॑श्रि॒तो दि॒वः पृ॑थि॒व्यो॒रित्या॑ह

द्या॒वापृ॑थि॒व्योर्हि॑ य॒ज्ञ उप॑श्रि॒त ओ॒मन्व॑ती ते ऽस्मि॒न् य॒ज्ञे यज॑मान

द्या॒वापृ॑थि॒वी – [ ] 53

TS 2.6.9.5 - Padam

उ । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॑थि॒वी । भ॒द्रम् । अ॒भू॒त् । इति॑ ।

ए॒तदु॑म् । ए॒व । आ॒सु॒रम् । य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् ।

ग॒मये॑त् । इ॒दम् । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॑थि॒वी । भ॒द्रम् ।

अ॒भू॒त् । इति॑ । ए॒व । ब्रू॒या॒त् । यज॑मानम् । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ ।
 आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ग॒म॒य॒ति॑ । आ॒र्द्ध॒म् । सू॒क्त॒वा॒क॒मि॒ति॑
 सू॒क्त॒ – वा॒क॒म् । उ॒त । न॒मो॒वा॒क॒मि॒ति॑ नमः॒ – वा॒क॒म् । इति॑ ।
 आ॒ह॒ । इ॒द॒म् । अ॒रा॒थ॒स्म॒ । इति॑ । वा॒व । ए॒त॒त् । आ॒ह॒ ।
 उ॒प॒श्रि॒त॒ इ॒त्यु॒प॒ – श्रि॒तः॑ । दि॒वः॑ । पृ॒थि॒व्योः॑ । इति॑ । आ॒ह॒ ।
 द्या॒वा॒पृ॒थि॒व्यो॒रि॒ति॑ द्या॒वा॒ – पृ॒थि॒व्योः॑ । हि॒ । य॒ज्ञः॑ । उ॒प॒श्रि॒त॒
 इ॒त्यु॒प॒ – श्रि॒तः॑ । ओ॒म॒न्व॒ती॒ इ॒त्यो॒म॒न् – व॒ती॒ । ते॒ । अ॒स्मि॒न् ।
 य॒ज्ञे॑ । य॒ज॒मा॒न॒ । द्या॒वा॒पृ॒थि॒वी॒ इति॑ द्या॒वा॒ – पृ॒थि॒वी॒ । 53 (50)

TS 2.6.9.6

स्ता॒मि॒त्या॒हा॒ऽऽशि॑ष॒मे॒वैता॒मा॒ शा॒स्ते॒ यद् – ब्रू॒या॒थ् सू॒पा॒व॒सा॒ना॒ च॑
 स्व॒द्ध्य॒व॒सा॒ना॒ चेति॑ प्र॒मा॒यु॒को॒ यज॑मानः स्याद् – य॒दा हि॑ प्र॒मी॒य॒ते
 ऽथे॒मा॒मु॒पा॒व॒स्य॑ति सू॒प॒च॒र॒णा॒ च॑ स्व॒धि॒च॒र॒णा॒ चेत्ये॒व ब्रू॒या॒द् –
 व॒री॒य॒सी॒मे॒वा॒स्मै॒ ग॒व्यू॒ति॒मा॒ शा॒स्ते॒ न प्र॒मा॒यु॒को॒ भव॑ति
 तयो॒रा॒वि॒द्य॒ग्नि॒रि॒द॒ꣳ ह॒वि॒र॒जु॒ष॒ते॒त्या॒ह॒ या अ॒या॒क्ष्म॑ – [ ] 54

TS 2.6.9.6 - Padam

स्ताम् । इति । आह । आशिषमित्या॑-शिषम् । एव । एताम् । एति ।
शास्ते । यत् । ब्रूयात् । सूपावसानेति॑ सु – उपावसाना । च ।
स्वद्ध्यवसानेति॑ सु – अद्ध्यवसाना । च । इति ।
प्रमायुक॑ इति प्र – मायुकः । यजमानः । स्यात् । यदा । हि ।
प्रमीयत॑ इति प्र – मीयते । अथ । इमाम् ।
उपावस्यतीत्युप॑ – अवस्यति । सूपचरणेति॑ सु – उपचरणा । च ।
स्वधिचरणेति॑ सु – अधिचरणा । च । इति । एव । ब्रूयात् ।
वरीयसीम् । एव । अस्मै । गव्यूतिम् । एति । शास्ते । न ।
प्रमायुक॑ इति प्र – मायुकः । भवति । तयोः । आविदीत्या॑-विदि ।
अग्निः । इदम् । हविः । अजुषत॑ । इति । आह । याः ।

॥
अयाक्ष्म । 54 (50)

TS 2.6.9.7

देवतास्ता॑ अरीरधामेति॑ वावैतदाह॑ यन्न निर्दिशेत्॑ प्रतिवेशं
यज्ञस्याऽऽशीर्गच्छेदा॑ शास्ते॑ ऽयं यजमानो॑ ऽसावित्याह॑ निर्दिश्यैवैनं॑
सुवर्गं॑ लो॒कं॑ गमयत्यायुरा॑ शास्ते॑ सुप्रजास्त्वमा॑ शास्त॑

इ॒त्याहाऽऽशि॒षमे॒वै ता॒मा शा॒स्ते स॒जात॒वन॒स्यामा॒ शा॒स्त इ॒त्याह॒ प्रा॒णा
वै स॒जा॒ताः प्रा॒णाने॒व – [ ] 55

TS 2.6.9.7 - Padam

दे॒वताः । ताः । अ॒रीर॒धाम । इति॑ । वाव । ए॒तत् । आ॒ह । यत् । न ।
नि॒दि॒शेदि॒ति निः – दि॒शेत् । प्र॒ति॒वे॒शमि॒ति प्र॒ति – वे॒शम् ।
य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॒त्या – शीः । ग॒च्छेत् । एति॑ । शा॒स्ते । अ॒यम् ।
य॒ज॒मा॒नः । अ॒सौ । इति॑ । आ॒ह । नि॒दि॒श्येति॑ निः – दि॒श्य । ए॒व ।
ए॒नम् । सु॒वर्ग॑मि॒ति सु॒वः-गम् । लो॒कम् । ग॒म॒य॒ति । आ॒युः । एति॑ ।
शा॒स्ते । सु॒प्र॒जास्त्व॑मि॒ति सु॒प्र॒जाः – त्वम् । एति॑ । शा॒स्ते ।
इति॑ । आ॒ह । आ॒शि॒षमि॒त्या-शि॒षम् । ए॒व । ए॒ताम् । एति॑ । शा॒स्ते ।
स॒जा॒त॒वन॒स्यामि॒ति स॒जा॒त – व॒न॒स्याम् । एति॑ । शा॒स्ते । इति॑ ।
आ॒ह । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः । वै । स॒जा॒ता इति॑ स – जा॒ताः ।
प्रा॒णानि॒ति प्र – अ॒नान् । ए॒व । 55 (50)

TS 2.6.9.8

ना॒न्त॒रेति॑ तद॒ग्नि॒र्दे॒वो दे॒वेभ्यो॑ व॒न॒ते व॒यम॒ग्नेर्मा॒नुषा॑ इ॒त्याहा॒ग्नि॒र्दे॒वेभ्यो॑
व॒नु॒ते व॒यं म॒नुष्ये॑भ्य इति॑ वा॒वैत॒दाहे॒ह ग॒ति॒र्वाम॒स्येदं॑ च॒ नमो॑

दे॒वेभ्य॑ इ॒त्याह॑ याश्चै॒व दे॒वता॑ यज॒ति याश्च॑ न ताभ्य॑ ए॒वोभयी॑भ्यो
नम॑स्करोत्यात्मनो॑ ऽना॒र्त्यै ॥ 56

TS 2.6.9.8 - Padam

न । अ॒न्तः । ए॒ति । तत् । अ॒ग्निः । दे॒वः । दे॒वेभ्यः॑ । व॒नते॑ । व॒यम् ।
अ॒ग्नेः । मा॒नुषाः॑ । इ॒ति । आ॒ह । अ॒ग्निः । दे॒वेभ्यः॑ । व॒नुते॑ । व॒यम् ।
म॒नुष्यै॑भ्यः । इ॒ति । वा॒व । ए॒तत् । आ॒ह । इ॒ह । ग॒तिः । वा॒मस्य॑ ।
इ॒दम् । च॒ । नमः॑ । दे॒वेभ्यः॑ । इ॒ति । आ॒ह । याः । च॒ । ए॒व ।
दे॒वताः॑ । यज॒ति । याः । च॒ । न । ताभ्यः॑ । ए॒व । उ॒भयी॑भ्यः ।
नमः॑ । क॒रोति॑ । आ॒त्मनः॑ । अ॒ना॒र्त्यै ॥ 56 (46)

(श्रि॒तः – ते॒ प्र – त्रि॒ष्टुभ॑ – मे॒तद् – द्या॒वापृ॑थि॒वी – या अ॒याक्ष्म॑ –
प्रा॒णाने॒व – षट्च॑त्वा॒रि॒ञ्शच्च॑) (A9)

TS 2.6.10.1

दे॒वा वै य॒ज्ञस्य॑ स्व॒गाक॒र्तारं॑ नावि॒न्दन् ते॑ शँ॒युं बा॒र्हस्प॑त्यम॒ब्रुव॑न्नि॒मं
नो॑ य॒ज्ञꣳ स्व॒गा कु॒र्विति॑ सो॒ ऽब्र॑वीद्-वरं॑ वृ॒णै यदे॒वाब्रा॑ह्म॒णोक्तो॑ –
ऽश्र॑द्धानो॒ यजा॑तै॒ सा मे॑ य॒ज्ञस्याऽऽशी॑र॒सदि॒ति तस्मा॑द्-

यद् ब्राह्मणो॒क्तो ऽश्रद्धानो॑ यज॒ते शँ॑युमे॒व तस्य॑ बार्हस्प॒त्यं य॒ज्ञस्या॒
 ऽऽशीर्ग॑च्छत्ये॒तन्ममे॑त्यब्रवीत् किं मे॑ प्र॒जाया॒ – [ ] 57

TS 2.6.10.1 - Padam

दे॒वाः । वै । य॒ज्ञस्य॑ । स्व॒गाकर्त॑रमि॒ति स्व॒गा – क॒र्तार॑म् । न ।
 अ॒विन्द॑न् । ते । शँ॑युमि॒ति शं – यु॑म् । बार्ह॒स्पत्य॑म् । अ॒ब्रुव॑न् ।
 इ॒मम् । नः । य॒ज्ञम् । स्व॒गेति॑ स्व – गा । कुरु॑ । इति॑ । सः ।
 अ॒ब्रवी॑त् । वर॑म् । वृ॒णै । यत् । ए॒व ।
 अ॒ब्राह्म॑णो॒क्त इत्य॑ब्राह्मण – उ॒क्तः । अ॒श्रद्धान॑ इत्य॒श्रत् – द॒धानः॑ ।
 यजा॑तै । सा । मे । य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॑त्या – शीः । अ॒सत् । इति॑ ।
 तस्मा॑त् । यत् । अ॒ब्राह्म॑णो॒क्त इत्य॑ब्राह्मण – उ॒क्तः । अ॒श्रद्धान॑
 इत्य॒श्रत् – द॒धानः॑ । यज॒ते । शँ॑युमि॒ति शं–यु॑म् । ए॒व । तस्य॑ ।
 बार्ह॒स्पत्य॑म् । य॒ज्ञस्य॑ । आ॒शीरि॑त्या – शीः । ग॒च्छति॑ । ए॒तत् ।
 म॒म । इति॑ । अ॒ब्रवी॑त् । कि॒म् । मे ।
 प्र॒जाया॒ इति॑ प्र – जा॒याः । 57 (50)

TS 2.6.10.2

इति॑ यो॑ ऽपगु॒रातै॑ श॒तेन॑ यातयाद्-यो नि॒हन॑त् स॒हस्रे॑ण यातयाद्-यो
लोहि॑तं क॒रव॑द्-यावतः॑ प्र॒स्क॒द्य पा॒ञ्च॒सून्त् सं॑ गृ॒ह्णात् ताव॑तः
सँव॑त्स॒रान् पि॑तृलो॒कं न प्र॑ जा॒नादि॑ति तस्मा॑द्-ब्रा॒ह्म॒णाय॑ नाप॑ गुरे॒त
न नि॑ ह॒न्यान् लोहि॑तं कुर्या॑दे॒ताव॑ता है॒नसा॑ भवति॑ तच्छँ॑यो-रा
वृ॒णीम॑ह इत्या॑ह य॒ज्ञमे॒व तत् स्व॒गा करो॑ति त - [ ] 58

TS 2.6.10.2 - Padam

इति॑ । यः । अ॒पगु॒राता॑ इत्य॑प - गु॒रातै॑ । श॒तेन॑ । या॒तया॑त् । यः ।
नि॒हन॑दि॒ति नि॑ - ह॒नत् । स॒हस्रे॑ण । या॒तया॑त् । यः । लोहि॑तम् ।
क॒रव॑त् । याव॑तः । प्र॒स्क॒द्येति॑ प्र - स्क॒द्य । पा॒ञ्च॒सून् । सं॒गृ॒ह्णादि॑ति
सं - गृ॒ह्णात् । ताव॑तः । सँव॑त्स॒रानिति॑ सं - व॒त्स॒रान् ।
पि॒तृलो॒कमि॑ति पि॒तृ-लो॒कम् । न । प्रेति॑ । जा॒नात् । इति॑ । तस्मा॑त् ।
ब्रा॒ह्म॒णाय॑ । न । अपेति॑ । गुरे॒त । न । नीति॑ । ह॒न्यात् । न ।
लोहि॑तम् । कुर्या॑त् । ए॒ताव॑ता । ह॒ । ए॒नसा॑ । भ॒वति॑ । तत् ।
शँ॑यो॒रिति॑ शं-योः । एति॑ । वृ॒णीम॑हे । इति॑ । आ॒ह । य॒ज्ञम् । ए॒व ।
तत् । स्व॒गेति॑ स्व - गा । करो॑ति । तत् । 58 (50)

TS 2.6.10.3

–च्छँ॑यो॒रा वृ॒णीम॑ह॒ इत्या॑ह॒ शँ॑यु॒मेव॑ बा॒र्हस्प॑त्यं भा॒गधे॑येन
सम॑र्द्धयति गा॒तुं य॒ज्ञाय॑ गा॒तुं य॒ज्ञप॑तय॒ इत्या॑हा ऽऽशि॒षमे॑वै ता॒मा
शा॑स्ते सोमं॑ य॒जति॑ रे॒त ए॒व तद्–द॑धाति॒ त्वष्टा॑रं य॒जति॑ रे॒त ए॒व हि॒तं
त्वष्टा॑ रूपाणि॒ वि क॑रोति दे॒वानां॑ प॒त्नीर्य॑जति मिथु॒नत्वा॑याग्निं गृ॒हप॑तिं
य॒जति॑ प्रति॒ष्ठित्यै॑ जा॒मि वा ए॒तद्–य॒ज्ञस्य॑ क्रि॒यते॑ – [ ] 59

TS 2.6.10.3 - Padam

शँ॑यो॒रिति॑ शं – योः । ए॒ति । वृ॒णीम॑हे । इ॒ति । आ॒ह । शँ॑यु॒मिति॑
शं – यु॒म् । ए॒व । बा॒र्हस्प॑त्यम् । भा॒गधे॑येनेति॑ भा॒ग – धे॑येन ।
समि॑ति । अ॒र्द्धय॑ति । गा॒तुम् । य॒ज्ञाय॑ । गा॒तुम् । य॒ज्ञप॑तय॒ इति॑
य॒ज्ञ–प॑तये । इ॒ति । आ॒ह । आ॒शि॒षमि॑त्या – शि॒षम् । ए॒व । ए॒ताम् ।
ए॒ति । शा॑स्ते । सोम॑म् । य॒जति॑ । रे॒तः । ए॒व । तत् । द॑धाति ।
त्वष्टा॑रम् । य॒जति॑ । रे॒तः । ए॒व । हि॒तम् । त्वष्टा॑ । रूपा॑णि । वी॒ति ।
क॑रोति । दे॒वाना॑म् । प॒त्नीः । य॒जति॑ । मिथु॒नत्वा॑येति॑ मिथु॒न–त्वा॑य ।
अ॒ग्निम् । गृ॒हप॑तिमि॒ति गृ॒ह – प॑तिम् । य॒जति॑ । प्रति॒ष्ठित्या॑ इति॑
प्रति॑ – स्थि॒त्यै । जा॒मि । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । क्रि॒यते॑ । 59 (50)

TS 2.6.10.4

यदा॑ज्येन॒ प्रया॑जा इ॒ज्यन्त॑ आ॒ज्येन॑ प॒त्नीसँ॑याजा ऋच॑मनूच्य
प॒त्नीसँ॑याजाना॒-मृ॒चा यज॑त्यजा॒मित्वा॑याथो मिथु॑न॒त्वाय॑ प॒ङ्क्तिप्रा॑यणो वै
य॒ज्ञः प॒ङ्क्त्यु॑दयनः पञ्च॑ प्रया॑जा इ॒ज्यन्ते॑ च॒त्वारः॑ प॒त्नीसँ॑याजाः
स॒मिष्ट॑य॒जुः पञ्च॑मं प॒ङ्क्तिमे॑वानु॒ प्रय॑न्ति प॒ङ्क्तिम॑नूद्-यन्ति ॥ 60

TS 2.6.10.4 - Padam

यत् । आ॒ज्येन॑ । प्र॒या॒जा इति॑ प्र – या॒जाः । इ॒ज्यन्ते॑ । आ॒ज्येन॑ ।
प॒त्नीसँ॑याजा इति॑ प॒त्नी – सँ॑याजाः । ऋच॑म् ।
अ॒नूच्ये॑त्यनु॒ – उच्य॑ । प॒त्नीसँ॑याजाना॒मिति॑ प॒त्नी – सँ॑याजाना॒म् ।
ऋ॒चा । य॒जति॑ । अजा॑मित्वायेत्यजा॒मि – त्वाय॑ । अथो॑ इति॑ ।
मिथु॑न॒त्वायेति॑ मिथु॒न – त्वाय॑ । प॒ङ्क्तिप्रा॑यण इति॑ प॒ङ्क्ति – प्रा॒यणः॑ ।
वै । य॒ज्ञः । प॒ङ्क्त्यु॑दयन इति॑ प॒ङ्क्ति – उ॒दय॑नः । पञ्च॑ ।
प्र॒या॒जा इति॑ प्र – या॒जाः । इ॒ज्यन्ते॑ । च॒त्वारः॑ । प॒त्नीसँ॑याजा इति॑
प॒त्नी – सँ॑याजाः । स॒मिष्ट॑य॒जुरिति॑ स॒मिष्ट – य॒जुः । पञ्च॑मम् ।

प॒ङ्क्ति॑म् । ए॒व । अ॒न्वि॑ति । प्र॒यन्ती॑ति प्र – य॒न्ति । प॒ङ्क्ति॑म् । अ॒नु ।
उ॒दि॑ति । य॒न्ति ॥ 60 (33)

(प्र॒जायाः॑ – क॒रोति॑ तत् – क्रि॒यते॑ – त्रय॑स्त्रि॒ंशच्च॑) (A10)

TS 2.6.11.1

यु॒क्ष्वा हि दे॒व॒हू॒तमा॑ अ॒श्वा अ॒ग्ने र॒थी॑रिव ।

नि॒ हो॒ता पू॒र्व्यः स॒दः ॥

उ॒त नो॑ दे॒व दे॒वा अ॒च्छा॑ वो॒चो वि॒दु॒ष्टरः॑ ।

श्रद्-वि॒श्वा वा॒र्या कृ॑धि ॥

त्व॒ ह यद्-य॑वि॒ष्ट्य स॒हसः॑ सू॒नवा॑हु॒त ।

ऋ॒तावा॑ य॒ज्ञियो॑ भु॒वः ॥

अ॒यम॒ग्निः स॒हस्रि॑णो वा॒जस्य॑ श॒तिन॒स्पतिः॑ ।

मूर्द्धा॑ क॒वी र॒यीणां॑ ॥

तं ने॒मि॒मृ॒भवो॑ य॒थाऽऽ न॑म॒स्व स॒हू॒तिभिः॑ ।

ने॒दीयो॑ य॒ज्ञ – [ ] 61

TS 2.6.11.1 Padam

यु॒क्ष्व । हि॒ । दे॒व॒हू॒त॒मा॒नि॒ति॒ दे॒व॒-हू॒त॒मा॒न् । अ॒श्वान् । अ॒ग्ने॒ । र॒थीः ।
इ॒व ॥ नी॒ति॒ । हो॒ता॒ ॥ पू॒र्व्यः । स॒दः ॥ उ॒त । नः । दे॒व । दे॒वान् ।
अ॒च्छ । वो॒चः । वि॒दु॒ष्ट॒र इति॑ वि॒दुः - त॒रः ॥ श्र॒त् । वि॒श्वा॒ ॥ वा॒र्या॒ ॥
कृ॒धि ॥ त्व॒म् । ह॒ । य॒त् । य॒वि॒ष्ट॒य । स॒ह॒सः । सू॒नो॒ ।
आ॒हु॒ते॒त्या - हु॒त ॥ ऋ॒ता॒वे॒त्य॒त - वा॒ । य॒ज्ञि॒यः । भु॒वः ॥ अ॒य॒म् ।
अ॒ग्निः । स॒ह॒स्रि॒णः । वा॒ज॒स्य॒ । श॒ति॒नः । प॒तिः ॥ मूर्॒द्धा॒ । क॒विः ।
र॒यी॒णाम् ॥ त॒म् । ने॒मि॒म् । ऋ॒भ॒वः । य॒था॒ । ए॒ति॒ । न॒म॒स्व॒ ।
स॒हू॒ति॒भि॒रिति॑ स॒हू॒ति - भिः ॥ ने॒दी॒यः । य॒ज्ञ॒म् । 61 (50)

TS 2.6.11.2

-म॒ङ्गि॒रः ॥
त॒स्मै॒ नू॒न-म॒भि॒द्य॒वे वा॒चा वि॒रूप॒ नित्य॑या ।
वृ॒ष्णे॒ चो॒द॒स्व सु॒ष्टु॒तिं ॥
क॒मु॒ ष्वि॒द॒स्य॒ से॒न॒या॒ ऽग्ने॑-र॒पा॒क॒च॒क्ष॒सः ।
प॒णिं गो॒षु स्त॒राम॑हे ॥

मा नो दे॒वानां॑ वि॒शः॑ प्र॒स्नाती॑रि॒वो॒स्राः॑ ।

कृ॒शं न हा॑सु॒र॒घ्नियाः॑ ॥

मा नः॑ स॒मस्य॑ दू॒ढ्यः॑ परि॒द्वेष॑सो अ॒ह॒तिः॑ ।

ऊ॒र्मिर्न॑ ना॒व॒मा व॑धीत् ॥

नम॑स्ते अ॒ग्न ओज॑से गृ॒णन्ति॑ दे॒व कृ॑ष्ट॒यः॑ ।

अ॒मै – [ ] 62

TS 2.6.11.2 - Padam

अ॒ङ्गि॒रः॑ ॥ तस्मै॑ । नू॒नम् । अ॒भि॒द्य॒व इ॒त्य॒भि – द्य॒वे । वा॒चा ।

वि॒रू॒पेति॑ वि – रू॒प । नि॒त्य॒या ॥ वृ॒ष्णौ । चो॒द॒स्व । सु॒ष्टु॒तिमि॑ति

सु – स्तु॒तिम् ॥ कम् । उ । स्वि॒त् । अ॒स्य । से॒न॒या । अ॒ग्नेः॑ ।

अ॒पा॒क॒चक्ष॑स इ॒त्य॒पा॒क॒चक्ष॑सः ॥ प॒णिम् । गो॒षु । स्त॒रा॒म॒हे ॥ मा ।

नः॑ । दे॒वाना॑म् । वि॒शः॑ । प्र॒स्नाती॑रि॒ति प्र – स्ना॑तीः । इ॒व । उ॒स्राः॑ ॥

कृ॒शम् । न । हा॒सुः । अ॒घ्नियाः॑ ॥ मा । नः॑ । स॒म॒स्य । दू॒ढ्यः॑ ।

परि॑द्वेष॒स इति॑ परि – द्वे॒ष॒सः । अ॒ह॒तिः॑ ॥ ऊ॒र्मिः॑ । न । ना॒वम् ।

ए॒ति । व॒धी॒त् ॥ न॒मः । ते । अ॒ग्ने । ओ॒ज॒से । गृ॒ण॒न्ति । दे॒व ।

कृ॒ष्ट॒यः ॥ अ॒मैः ॥ 62 (50)

TS 2.6.11.3

–र॒मि॒त्र–म॒र्द॒य ॥

कु॒वि॒त् सु नो ग॒वि॒ष्ट॒ये ऽग्ने॑ सँ॒वे॒षि॒षो र॒यिं ।

उ॒रु॒कृ॒दु॒रु ण॑ स्कृ॒धि ॥

मा नो अ॒स्मिन् महा॑ध॒ने प॒रा व॒ग्भ॒रि॒भृद्–य॑था ।

सँ॒व॒र्गं सँ॒ र॒यिं ज॒य ॥

अ॒न्य॒म॒स्म॒द्भिया॑ इ॒य॒म॒ग्ने सि॒ष॒क्तु दु॒च्छु॒ना ॥

व॒र्द्धा॑ नो अ॒म॒व॒च्छ॒वः ॥

य॒स्या॒जु॒षन् न॒म॒स्वि॒नः श॒मी॒म॒दु॒र्म॒ख॒स्य वा ।

तं घे॒द॒ग्नि॒र्वृ॒धा ऽव॑ति ॥

प॒र॒स्या अ॒धि – [ ] 63

TS 2.6.11.3 - Padam

अ॒मि॒त्रम् । अ॒र्द॒य ॥ कु॒वि॒त् । स्वि॒ति । नः । ग॒वि॒ष्ट॒य इति॑ गो–इ॒ष्ट॒ये ।

अ॒ग्ने । सँ॒वे॒षि॒ष इति॑ सं – वे॒षि॒षः । र॒यिम् ॥ उ॒रु॒कृ॒दि॒त्यु॒रु–कृ॒त् ।

उ॒रु । नः ॥ कृ॒धि । मा । नः । अ॒स्मिन् । म॒हा॒ध॒न इति॑ म॒हा-ध॒ने ।
 प॒रेति॑ । व॒र्क् । भा॒रभृ॑दिति॑ भा॒र – भृ॑त् । य॒था ॥ सँव॑र्गमि॒ति
 सं – वर्ग॑म् । स॒मि॒ति । र॒यिम् । ज॒य ॥ अ॒न्यम् । अ॒स्मत् । भि॒यै ।
 इ॒यम् । अ॒ग्ने । सि॒ष॒क्तु । दु॒च्छु॒ना ॥ व॒र्द्ध । नः ।
 अ॒म॒व॒दि॒त्य॒म-व॑त् । श॒वः ॥ य॒स्य । अ॒जु॒षत् । न॒म॒स्वि॒नः । श॒मी॑म् ।
 अ॒दु॒र्म॒ख॒स्ये॒त्यदुः-म॒ख॒स्य । वा ॥ तम् । घ । इत् । अ॒ग्निः । वृ॒धा ।
 अ॒व॒ति ॥ प॒र॒स्याः । अधी॑ति । 63 (50)

TS 2.6.11.4

सँव॑तो ऽव॒रा॒ अ॒भ्या तर॑ ।
 य॒त्राह॑मस्मि ता॒ अव॑ ॥
 वि॒द्वा हि ते॑ पु॒रा व॒यम॑ग्ने पि॒तुर्य॑था ऽव॒सः ।
 अ॒था ते॑ सु॒म्नमी॑महे ॥
 य उ॒ग्र इ॒व श॒र्य॒हा ति॒ग्मशृ॑ङ्गो न व॒स॒गः ।
 अ॒ग्ने पु॒रो रु॒रोजि॑थ ॥
 स॒खायः॑ सं वः॑ स॒म्यञ्च॑मिष॒ स्तोमं॑ चा॒ग्नये॑ ।

वर्षि॑ष्ठाय॒ क्षि॒तीना॒मूर्जो॑ न॒प्त्रे स॒हस्व॑ते ॥

स॒स॒मिद्-यु॑व॒से वृ॒षन् ( ) -ग्ने॑ वि॒श्वान्य॑र्य आ ।

इ॒ड-स्प॑दे स-मि॒द्ध्यसे॑ स नो॒ वसू॑न्या भर ॥

प्रजा॑प॒ते स वे॑द सोमा॑पूषणे॒ मौ दे॒वौ ॥ 64

TS 2.6.11.4 - Padam

सँव॑त इति॒ सं-व॑तः । अ॒वरान् । अ॒भि । ए॒ति । त॒र ॥ य॒त्र । अ॒हम् ।

अ॒स्मि । तान् । अ॒व ॥ वि॒द्म । हि । ते । पु॒रा । व॒यम् । अ॒ग्ने ।

पि॒तुः । य॒था । अ॒वसः॑ ॥ अ॒ध । ते । सु॒म्नम् । ई॒महे॑ ॥ यः । उ॒ग्रः ।

इ॒व । श॒र्यहे॑ति॒ श॒र्य - हा । ति॒ग्मशृ॑ङ्ग इति॒ ति॒ग्म - शृ॑ङ्गः । न ।

व॒स॒गः ॥ अ॒ग्ने । पु॒रः । रु॒रोजि॑थ ॥ स॒खायः॑ । स॒मि॒ति । वः ।

स॒म्यञ्च॑म् । इ॒षम् । स्तो॑मम् । च । अ॒ग्नये॑ ॥ वर्षि॑ष्ठाय ।

क्षि॒तीना॒म् । ऊ॒र्जः । न॒प्त्रे । स॒हस्व॑ते ॥ स॒स॒मि॒ति सं-स॑म् । इत् ।

यु॒व॒से । वृ॒षन् ( ) । अ॒ग्ने । वि॒श्वानि॑ । अ॒र्यः । आ ॥ इ॒डः । प॒दे ।

स॒मि॒ति । इ॒द्ध्यसे॑ । सः । नः । वसू॑नि । ए॒ति । भर॑ ॥

प्र॒जा॒प॒त॒ इति॑ प्र॒जा॒ – प॒ते॒ । सः॑ । वे॒द॒ ।

सो॒मा॒पू॒ष॒णेति॑ सो॒मा॒ – पू॒ष॒णा॒ । इ॒मौ॑ । दे॒वौ॑ ॥ 64 (69)

(य॒ज्ञ॒ – म॒मै॒ – र॒धि॑ – वृ॒ष॒ – त्रेका॒न्न॒वि॒ंश॒तिश्च॑) (A11)

TS 2.6.12.1

उ॒श॒न्त॒स्त्वा॒ ह॒वा॒म॒ह॒ उ॒श॒न्तः॑ स॒-मि॒धी॒म॒हि॒ ।

उ॒श॒न्नु॒श॒त॒ आ॒ व॒ह॒ पि॒तृ॒न् । ह॒वि॒षे॑ अ॒त्त॒वे॒ ॥

त्व॒ं सो॒म॒ प्र॒चि॒कितो॑ म॒नी॒षा॒ त्व॒ं र॒जि॒ष्ठ॒म॒नु॒ ने॒षि॒ प॒न्थां॑ ।

तव॑ प्र॒णी॒ती॒ पि॒त॒रो॑ न॒ इ॒न्द्रो॑ दे॒वेषु॑ र॒त्न॒-म॒भ॒ज॒न्त॒ धी॒राः॑ ॥

त्वया॑ हि नः॑ पि॒त॒रः॑ सो॒म॒ पूर्वे॑ क॒र्मा॒णि॒ च॒क्रुः॑ प॒व॒मा॒न॒ धी॒राः॑ ।

व॒न्व॒न्न॒वा॒तः॑ प॒रि॒धी॒ं र॒पो॒र्णु॑ वी॒रे॒भि॒र॒श्चै॒र्म॒घ॒वा॒ भ॒वा॒ – [ ] 65

TS 2.6.12.1 - Padam

उ॒श॒न्तः॑ । त्वा॒ । ह॒वा॒म॒हे॒ । उ॒श॒न्तः॑ । स॒मि॒ति॑ । इ॒धी॒म॒हि॒ ॥ उ॒श॒न् ।

उ॒श॒तः॑ । ए॒ति॑ । व॒ह॒ । पि॒तृ॒न् । ह॒वि॒षे॑ । अ॒त्त॒वे॒ ॥ त्व॒म् । सो॒म॒ ।

प्र॒चि॒कित॑ इति॑ प्र – चि॒कितः॑ । म॒नी॒षा॒ । त्व॒म् । र॒जि॒ष्ठ॒म् । अ॒न्वि॒ति॑ ।

ने॒षि॒ । प॒न्था॒म् ॥ तव॑ । प्र॒णी॒ती॒ति॒ प्र – नी॒ती॒ । पि॒त॒रः॑ । नः॑ ।

इ॒न्द्रो॑ इति॑ । दे॒वेषु॑ । र॒त्न॒म् । अ॒भ॒ज॒न्त॒ । धी॒राः॑ ॥ त्वया॑ । हि॒ । नः॑ ।

पि॒तरः॑ । सो॒म । पूर्वे॑ । कर्मा॑णि । च॒क्रुः । प॒व॒मा॒न । धी॒राः॑ ॥
व॒न्वन् । अ॒वा॒तः । प॒रि॒धी॒नि॒ति॑ परि – धीन् । अ॒पे॒ति॑ । ऊ॒र्णु॑ ।
वी॒रे॒भिः॑ । अ॒श्वैः॑ । म॒घ॒वे॒ति॑ म॒घ – वा । भ॒व । 65 (50)

TS 2.6.12.2

नः ॥

त्व॑ सो॒म पि॒तृ॒भिः सँ॑वि॒दा॒नो ऽनु॑ द्या॒वापृ॑थि॒वी आ॑ त॒तन्थ॑ ।
तस्मै॑ त इ॒न्द्रो ह॒विषा॑ वि॒धेम॑ व॒यं स्या॑म प॒तयो॑ र॒यीणां॑ ॥
अ॒ग्नि॒ष्वा॒त्ताः पि॒तर॑ ए॒ह ग॑च्छ॒त स॒दः स॒दः स॒दत॑ सु॒प्र॒णी॒तयः॑ ।
अ॒त्ता ह॒वी॒षि प्र॑य॒तानि॑ ब॒र्हिष्य॑था र॒यि॒र्वी॒रं द॑धा॒तन॑ ॥
ब॒र्हिष॑दः पि॒तर ऊ॒त्य॒र्वा॒गि॒मा वो॑ ह॒व्या च॑कृ॒मा जु॑ष॒द्ध्वं॑ ।
त आ॑ ग॒ता॒व॒सा श॑न्त॒मे॒ना॒था॒स्मभ्य॑ – [ ] 66

TS 2.6.12.2 - Padam

नः ॥ त्वम् । सो॒म । पि॒तृ॒भि॒रि॒ति॑ पि॒तृ – भिः॑ । सँ॑वि॒दा॒न इति॑
सं – वि॒दा॒नः । अ॒न्वि॒ति॑ । द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा–पृ॑थि॒वी । ए॒ति॑ ।
त॒तन्थ॑ ॥ तस्मै॑ । ते । इ॒न्द्रो इति॑ । ह॒विषा॑ । वि॒धेम॑ । व॒यम् । स्या॑म ।
प॒तयः॑ । र॒यी॒णाम् ॥ अ॒ग्नि॒ष्वा॒त्ता इत्य॑ग्नि– स्वा॒त्ताः । पि॒तरः॑ । ए॒ति॑ ।

इ॒ह । ग॒च्छ॒त । स॒दः स॒द इति॑ स॒दः – स॒दः । स॒द॒त । सु॒प्र॒णी॒त॒य
इति॑ सु – प्र॒णी॒त॒यः ॥ अ॒त्त । ह॒वी॒षि॑ । प्र॒य॒ता॒नी॒ति प्र – य॒ता॒नि ।
ब॒र्हि॒षि॑ । अ॒थ । र॒यि॒म् । स॒र्व॒वी॒र॒मि॒ति स॒र्व – वी॒र॒म् । द॒धा॒त॒न ॥
ब॒र्हि॒ष॒द इति॑ ब॒र्हि – स॒दः । पि॒तरः॑ । ऊ॒ती । अ॒र्वाक् । इ॒मा ।
वः । ह॒व्या । च॒कृ॒म । जु॒ष॒ध्व॒म् ॥ ते । ए॒ति । ग॒त । अ॒व॒सा ।
श॒न्त॒मे॒ने॒ति शं – त॒मे॒न । अ॒थ । अ॒स्म॒भ्य॒मि॒त्य॒स्म – भ्य॒म् । 66 (50)

TS 2.6.12.3

शं यो॑-र॒रपो॑ द॒धात॑ ॥
आ ऽहं॑ पि॒तृ॒न्त् सु॒वि॒द॒त्रा॒ अ॒वि॒त्सि॒ नपा॑तं च वि॒क्र॒म॒णं च॑ वि॒ष्णोः॑ ।
ब॒र्हि॒ष॒दो ये॑ स्व॒धया॑ सु॒त॒स्य॒ भज॑न्त पि॒त्व॒स्त इ॒हाऽऽ ग॑मि॒ष्ठाः ॥
उ॒प॒हू॒ताः पि॒तरः॑ सो॒म्या॒सो ब॒र्हि॒ष्येषु॑ नि॒धिषु॑ प्रि॒येषु॑ ।
त आ ग॑मन्तु त इ॒ह श्रु॑व॒न्त्वधि॑ ब्रुवन्तु ते अ॒व॒न्त्व॒स्मा॒न् ॥
उ॒दी॒र॒ता-म॒व॒र उ॒त् प॒रा॒स उ॒न्म॑द्ध्य॒माः पि॒तरः॑ सो॒म्या॒सः ।

अ॒सुं – [ ] 67

TS 2.6.12.3 - Padam

शम् । योः । अ॒रपः । द॒धा॒त ॥ ए॒ति । अ॒हम् । पि॒तृन् । सु॒वि॒द॒त्रा॒नि॒ति॑
सु – वि॒द॒त्रान् । अ॒वि॒त्सि॒ । न॒पा॒तम् । च । वि॒क्र॒म॒ण॒मि॒ति॑
वि – क्र॒म॒णम् । च । वि॒ष्णोः ॥ ब॒र्हि॒षद॒ इति॑ ब॒र्हि – स॒दः ।
ये । स्व॒ध॒ये॒ति॑ स्व – ध॒या । सु॒त॒स्य॑ । भ॒ज॒न्त । पि॒त्वः । ते । इ॒ह ।
आ॒ग॒मि॒ष्ठा इ॒त्या – ग॒मि॒ष्ठाः ॥ उ॒प॒हू॒ता इ॒त्यु॒प – हू॒ताः । पि॒तरः ।
सो॒म्या॒सः । ब॒र्हि॒ष्येषु॑ । नि॒धि॒ष्वि॒ति॑ नि॒धिषु॑ । प्रि॒येषु॑ ॥ ते । ए॒ति ।
ग॒म॒न्तु । ते । इ॒ह । श्रु॒व॒न्तु । अ॒धी॒ति॑ । ब्रु॒व॒न्तु । ते । अ॒व॒न्तु ।
अ॒स्मा॒न् ॥ उ॒दि॒ति॑ । ई॒र॒ता॒म् । अ॒व॒रे । उ॒दि॒ति॑ । प॒रा॒सः । उ॒दि॒ति॑ ।
म॒द्ध्य॒माः । पि॒तरः । सो॒म्या॒सः ॥ अ॒सु॒म् । 67 (50)

TS 2.6.12.4

य॑ ई॒यु-र॒वृ॒का ऋ॒त॒ज्ञा॒स्ते नो॑ ऽव॒न्तु पि॒तरो॑ ह॒वेषु॑ ॥
इ॒दं पि॒तृ॒भ्यो न॒मो अ॒स्त्व॒द्य ये पू॒र्वा॒सो य उ॒प॒रा॒स ई॒युः ।
ये पा॒र्थि॒वे र॒ज॒स्याऽऽ नि॒ष॒त्ता ये वा नू॒न् सु॒वृ॒ज॒ना॒सु वि॒क्षु ॥
अथा॑ यथा नः पि॒तरः प॒रा॒सः प्र॒त्ना॒सो अ॒ग्न ऋ॒त-मा॑शु॒षा॒णाः ।

शु॒ची॒द॒यन् दी॒धिति॑-मु॒क्थ॒शासः॑ क्षा॒मा॑ भि॒न्दन्तो अ॒रु॒णीर॒प व्र॑न् ॥

यद॒ग्ने – [ ] 68

TS 2.6.12.4 - Padam

ये । ई॒युः । अ॒वृ॒काः । ऋ॒त॒ज्ञा इ॒त्यृत॑ – ज्ञाः । ते । नः । अ॒वन्तु॑ ।
पि॒तरः॑ । ह॒वेषु॑ ॥ इ॒दम् । पि॒तृ॒भ्य इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ । नमः॑ ।
अ॒स्तु । अ॒द्य । ये । पू॒र्वासः॑ । ये । उ॒प॒रासः॑ । ई॒युः ॥ ये । पा॒र्थि॒वे ।
रज॑सि । ए॒ति । नि॒ष॒त्ता इति॑ नि – स॒त्ताः । ये । वा । नू॒नम् ।
सु॒वृ॒ज॒नास्वि॑ति सु॒-वृ॒ज॒नासु॑ । वि॒क्षु ॥ अ॒ध । य॒था । नः॑ । पि॒तरः॑ ।
प॒रासः॑ । प्र॒त्नासः॑ । अ॒ग्ने । ऋ॒तम् । आ॒शु॒षा॒णाः ॥ शु॒चि॑ । इ॒त् ।
अ॒यन् । दी॒धिति॑म् । उ॒क्थ॒शास॑ इ॒त्युक्थ॑ – शासः॑ । क्षा॒मा ।
भि॒न्दन्तः॑ । अ॒रु॒णीः । अ॒पेति॑ । व्र॑न् ॥ यत् । अ॒ग्ने । 68 (50)

TS 2.6.12.5

क॒व्य॒वा॒हन॑ पि॒तृन् यक्ष्य॑ता॒वृधः॑ ।
प्र च॑ ह॒व्यानि॑ वक्ष्य॑सि दे॒वेभ्य॑श्च पि॒तृ॒भ्य आ ॥
त्वम॑ग्न ई॒डितो॑ जा॒तवे॒दो ऽवा॒ङ्ढ॒व्यानि॑ सु॒रभी॑णि कृ॒त्वा ।
प्रा॒दाः पि॒तृ॒भ्यः स्व॒धया॑ ते अ॒क्षन्न॒द्धि त्वं दे॒व प्र॑य॒ता ह॒वी॒षि ॥

मा॒तली॑ क॒व्यैर्य॒मो अ॒ङ्गि॒रो॒भि बृ॒ह॒स्पति॑र्. ऋ॒क्व॒भि वा॒वृ॒धानः॑ ।

या॒ꣳ श्र दे॒वा वा॒वृ॒धुर्ये॑ च दे॒वान्त् स्वाहा॑ ऽन्ये

स्व॒धया॑ ऽन्ये म॒दन्ति॑ ॥ 69

TS 2.6.12.5 - Padam

क॒व्य॒वा॒ह॒ने॒ति क॒व्य – वा॒ह॒न । पि॒तृन् । यक्षि॑ । ऋ॒ता॒वृ॒ध

इ॒त्यृत॑ – वृ॒धः ॥ प्रेति॑ । च । ह॒व्यानि॑ । व॒क्ष्य॒सि । दे॒वेभ्यः॑ । च ।

पि॒तृभ्य॑ इति पि॒तृ – भ्यः॑ । आ ॥ त्वम् । अ॒ग्ने । ई॒डि॒तः । जा॒तवे॒द

इति॑ जा॒त – वे॒दः । अवा॑ट् । ह॒व्यानि॑ । सु॒र॒भी॒णि । कृ॒त्वा ॥

प्रेति॑ । अ॒दाः । पि॒तृभ्य॑ इति पि॒तृ – भ्यः॑ । स्व॒धये॑ति स्व – धया॑ ॥

ते । अ॒क्षन् । अ॒द्धि । त्वम् । दे॒व । प्र॒य॒ते॒ति प्र – य॒ता ।

ह॒वीꣳषि॑ ॥ मा॒तली॑ । क॒व्यैः । य॒मः । अ॒ङ्गि॒रो॒भिरि॒त्यङ्गि॑रः – भिः ।

बृ॒ह॒स्पतिः॑ । ऋ॒क्व॒भिरि॒त्यृक्व॑-भिः । वा॒वृ॒धा॒नः ॥ या॒न् । च । दे॒वाः ।

वा॒वृ॒धुः । ये । च । दे॒वान् । स्वाहा॑ ॥ अ॒न्ये । स्व॒धये॑ति स्व-धया॑ ॥

अ॒न्ये । म॒दन्ति॑ ॥ 69 (50)

TS 2.6.12.6

इ॒मं य॑म प्र॒स्तर॒-मा हि॑ सी॒दाङ्गि॑रोभिः पि॒तृभिः॑ सँ॒वि॒दा॒नः ।
आ त्वा॑ मन्त्राः॑ कवि॒शस्ता॑ वह॒न्त्वे॒ना रा॑जन् ह॒विषा॑ मा॒दय॑स्व ॥
अङ्गि॑रोभि॒रा ग॑हि य॒ज्ञिये॑भि॒र्यम॑ वैरू॒पै-रि॒ह मा॑दयस्व ।
वि॒वस्व॑न्त॒ हुवे॑ यः पि॒ता ते॒ ऽस्मिन्॑ य॒ज्ञे ब॒र्हिष्या॑ऽऽ नि॒षद्य॑ ॥
अङ्गि॑रसो नः पि॒तरो॑ नव॒ग्वा अ॑थ॒र्वाणो॑ भृ॒गवः॑ सो॒म्यासः॑ ।
तेषां॑ व॒यं सु॑म॒तौ य॒ज्ञिया॑ना॒मपि॑ भ॒द्रे सौ॑म॒नसे॑ ( ) स्या॑म ॥ 70

TS 2.6.12.6 - Padam

इ॒मम् । य॑म । प्र॒स्तर॒मिति॑ प्र - स्त॒रम् । ए॒ति । हि॑ । सी॒द ।
अङ्गि॑रोभि॒रित्यङ्गि॑रः - भिः । पि॒तृभि॒रिति॑ पि॒तृ - भिः ।
सँ॒वि॒दा॒न इति॑ सं - वि॒दा॒नः ॥ ए॒ति । त्वा॑ । मन्त्राः॑ ।
क॒वि॒शस्ता॑ इति॑ क॒वि - शस्ताः॑ । व॒हन्तु॑ । ए॒ना । रा॒जन् । ह॒विषा॑ ।
मा॒दय॑स्व ॥ अङ्गि॑रोभि॒रित्यङ्गि॑रः - भिः । ए॒ति । ग॒हि । य॒ज्ञिये॑भिः ।
य॑म । वैरू॒पैः । इ॒ह । मा॒दय॑स्व ॥ वि॒वस्व॑न्तम् । हु॒वे । यः । पि॒ता ।
ते । अ॒स्मिन् । य॒ज्ञे । ब॒र्हिषि॑ । ए॒ति । नि॒षद्ये॑ति॒ नि - सद्य॑ ॥
अङ्गि॑रसः । नः । पि॒तरः॑ । नव॒ग्वाः । अ॑थ॒र्वाणः॑ । भृ॒गवः॑ ।

सो॒म्यासः॑ ॥ ते॒षाम्॑ । व॒यम् । सु॒म॒ता॒वि॒ति॑ सु – म॒तौ । य॒ज्ञि॒या॒नाम् ।

अपी॑ति । भ॒द्रे । सौ॒म॒न॒से॒ ( ) । स्या॒म ॥ 70 (51)

(भ॒वा – स्म॒भ्य – म॒सुं – यँ॑द॒ग्ने – म॒द॒न्ति॑ – सौ॒म॒न॒स –

ए॒कं॑ च) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(स॒मि॒धः – श्र॒क्षु॒षी – प्र॒जा॒प॒ति॒रा॒ज्यं – दे॒व॒स्य॒ स्म्यं – ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो
ऽद्भि॒ – र॒ग्ने॒स्त्रयो – म॒नुः पृ॒थि॒व्याः – प॒श॒वो – ऽग्नी॒धे – दे॒वा वै
य॒ज्ञ॒स्य – यु॒क्ष्वो – श॒न्त॒स्त्वा – द्वा॒दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(स॒मि॒धो – या॒ज्या – तस्मा॒न्नभा॒गः – हि तम॒न्वि – त्या॒ह
प्र॒जा वा – आ॒हेत्या॒ह – यु॒क्ष्वा हि – स॒प्त॒तिः)

First and Last Padam of Sixth Prasnam of Kandam 2 :-

(स॒मि॒धः – सौ॒म॒न॒से स्या॒म)

Kanda Korvai with starting Padams of Six Prasnas of Kandam 2 :-

(वा॒य॒व्यं – प्र॒जा॒प॒ति – रा॒दि॒त्ये॒भ्यो – दे॒वा – वि॒श्व॒रूपः –
स॒मि॒धः – षट्)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे द्वितीयकाण्डे षष्ठः प्रश्नः समाप्तः ॥

॥ इति द्वितीयं काण्डं ॥

Summary breakup of Padam - in Kaandam 2, Prasnam 6

Particulars		Example (in Pada PaaTam)	No. of Padams as per Pada PaaTam
सामान्य पदानि	Ord	इषे । त्वा । ऊर्जे ।	2609
उपसर्ग पदानि	PRE	एति = (आ+इति) । उपेति = (उप+इति) । प्रेति = (प्र+इति) ।	249
वेष्टन पदानि	PS	उपायवः = उपायव इत्युप - आयवः । बाहुभ्याम् = बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम्) ।	538
प्रग्रह पदानि	PG	ते = (ते इति) । त्वे = (त्वे इति) । चक्षुषी = (चक्षुषी इति) । विष्णो = विष्णो इति ।	23
प्रग्रह वेष्टन पदानि	PGS	अधिषवणे = अधिषवणे इत्यधि - सवने । इन्द्राग्री = इन्द्राग्री इतीन्द्र - अग्री	14
Total Padams			3433

Summary breakup of Padam - in Kaandam 2.1 to 2.6

			Prasnam No.2.1	Prasnam No.2.2	Prasnam No.2.3	Prasnam No.2.4	Prasnam No.2.5	Prasnam No.2.6	Prasnam No.2.1 to2.6
Particulars		Example (in Pada PaaTam)	No. of Padams as per Pada PaaTam	No. of Padams as per Pada PaaTam	No. of Padams as per Pada PaaTam	No. of Padams as per Pada PaaTam	No. of Padams as per Pada PaaTam	No. of Padams as per Pada PaaTam	No. of Padams as per Pada PaaTam
सामान्य पदानि	Ord	इषे । त्वा । ऊर्जे ।	2493	2524	2320	1924	2753	2609	14623
उपसर्ग पदानि	PRE	एति = (आ+इति) । उपेति = (उप+इति) । प्रेति = (प्र+इति) ।	279	283	216	178	270	249	1475
वेष्टन पदानि	PS	उपायवः = उपायव इत्युप - आयवः । बाहुभ्याम् = बाहुभ्यामिति बाहु - भ्याम्) ।	498	681	402	295	601	538	3015
प्रग्रह पदानि	PG	ते = (ते इति) । त्वे = (त्वे इति) । चक्षुषी = (चक्षुषी इति) । विष्णो = विष्णो इति ।	5	22	12	7	32	23	101
प्रग्रह वेष्टन पदानि	PGS	अधिषवणे = अधिषवणे इत्यधि - सवने । 'इन्द्राग्नी = इन्द्राग्नी इतीन्द्र - अग्नी	3	16	15	2	9	14	59
TOTAL			3278	3526	2965	2406	3665	3433	19273

Details of Panchati and Padam for Kandam 2 , Prasanam 6 (TS 2.6)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	7	335
Anuvakam 2	6	302
Anuvakam 3	6	282
Anuvakam 4	4	183
Anuvakam 5	6	317
Anuvakam 6	6	287
Anuvakam 7	6	284
Anuvakam 8	7	344
Anuvakam 9	8	396
Anuvakam 10	4	183
Anuvakam 11	4	219
Anuvakam 12	6	301
Total →	70	3433

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in